

Construirea unor relațiilor sănătoase

*Rolul școlii: Recomandări bazate pe date
pentru capacitatea adolescenților*

Noiembrie 2016



Gender
Equality
Awareness
Raising
against
Intimate
Partner
Violence

GEAR – Mecanism împotriva violenței între parteneri intimi (VPI)

GEAR – Mecanism împotriva VPI

(Conștientizare privind egalitatea de gen pentru prevenirea violenței între parteneri intimi)

Abordarea „GEAR – Mecanism împotriva VPI”?

Proiectul GEAR – Mecanism împotriva VPI (Conștientizare privind egalitatea de gen pentru prevenirea violenței între parteneri intimi) este o acțiune coordonată de **prevenire primară și secundară a violenței între parteneri intimi în relațiile adolescenților**, prin intervenții în unitățile de învățământ sau în alte medii, având ca suport materiale educaționale special realizate, destinate conștientizării și capacitării elevilor din ciclul gimnazial și liceal de către profesori special instruiți în acest sens.

Scopul principal este acela de a promova dezvoltarea unor **relații sănătoase bazate pe egalitate** între sexe și a **toleranței zero față de violență**, prin sensibilizarea tinerilor cu privire la:

- caracteristicile relațiilor sănătoase și nesănătoase;
- influența asupra relațiilor a atitudinilor stereotipale și a rolurilor de gen impuse de societate;
- modul în care raporturile inegale de putere dintre sexe sunt legate de abuzul psihologic, fizic și sexual asupra fetelor/femeilor;
- contribuția adolescenților la prevenirea tuturor formelor de violență bazate pe gen.

Materialele educaționale din proiectul „GEAR – Mecanism împotriva VPI”

Între anii 2010-2015, au fost dezvoltate și evaluate **pachete educaționale naționale¹** pentru **7 state membre ale Uniunii Europene**, acestea fiind bazate pe traducerea, completarea și adaptarea culturală a **Pachetului model „GEAR – Mecanism împotriva VPI”**.

Fiecare pachet „GEAR – Mecanism împotriva VPI” conține o **serie de 4 manuale** care au fost dezvoltate pentru a sprijini organizarea, pregătirea, implementarea și evaluarea seminarelor de pregătire a cadrelor didactice și a adolescenților (în școli sau alte medii), scopul principal al acestora fiind prevenirea violenței bazate pe gen.



Manualul I

Pachetul educativ „GEAR – Mecanism împotriva VPI” adaptat pentru România: Conștientizare privind egalitatea de gen pentru prevenirea violenței între parteneri intimi



Manualul II

Realizarea seminarului GEAR – Mecanism împotriva VPI de instruire a cadrelor didactice



Manualul III

Manual pentru cadrele didactice



Manualul IV

Manualul activităților pentru elevi

Activități principale din abordarea „GEAR – Mecanism împotriva VPI”

- Seminare de pregătire a cadrelor didactice²
- Ateliere de conștientizare pentru adolescenți, intitulate „Construirea relațiilor intime sănătoase”³

Ateliere de conștientizare pentru adolescenți, intitulate „Construirea relațiilor intime sănătoase”

În contextul proiectului „GEAR – Mecanism împotriva VPI”⁴, implementat în perioada 2014-2016, cu co-finanțare din partea programului DAPHNE III al Uniunii Europene, **65 de ateliere intitulate „Construirea relațiilor intime sănătoase”** au fost implementate și evaluate, fiind sensibilizați **1478 de elevi din ciclul secundar⁵** din Grecia (**GR**), Spania (**ES**), Croația (**HR**), Cipru (**CY**) și România (**RO**). Atelierele au fost implementate de 57 din cele 250 de cadre didactice instruite în contextul proiectului, acestea fiind monitorizate de coordonatorul național al proiectului din fiecare țară.

¹ Au fost dezvoltate pachete educative naționale pentru Austria, Croația, Cipru, Germania, Grecia, România și Spania. Acestea sunt disponibile, alături de Pachetul model „GEAR – Mecanism împotriva VPI”, la adresa gear-ipv.eu/educational-material.

² Pentru o scurtă descriere a acestora, consultați documentul de poziție intitulat: „Construirea relațiilor intime sănătoase. Rolul școlii: Recomandări pentru seminarele de instruire a cadrelor didactice.” Raportul mai sus menționat conține o descriere detaliată a acestei activități și a rezultatelor aferente pentru fiecare țară participantă la proiect (disponibil la adresa: gear-ipv.eu/training-awareness-raising/teachers-training-seminars)

³ Raportul mai sus menționat conține o descriere detaliată a acestei activități și a rezultatelor aferente pentru fiecare țară participantă la proiect (disponibil la adresa: gear-ipv.eu/training-awareness-raising/adolescents-awareness-raising)

⁴ “Conștientizare privind egalitatea de gen pentru prevenirea violenței între parteneri intimi. GEAR – Mecanism împotriva VPI II” (**GEAR – Mecanism împotriva VPI II**) [JUST/2013/DAP/AG/5408]

⁵ În plus, în Grecia, Spania și România, 125 de copii/adolescenți (65 de fete și 60 de băieți), găzduiți sau vizitatori ai organizațiilor care oferă servicii grupurilor vulnerabile și/sau de risc (de exemplu, victime ale abuzului/neglijențelor), au participat la 16 ateliere implementate în cadrul acestor facilități de către 16 cadre didactice/profesiuniști cu pregătire în acest sens.

Tabelul 1 Caracteristicile atelierelor desfășurate în cele 5 țări participante

		Țara				
		CY	ES	GR	HR	RO
Participantii (nr.)	TOTAL	178	296	414	328	262
	Fete Băieți	102 76	144 152	214 200	183 145	165 97
Vârsta (vârsta) ⁶	Media	14,5	14,8	13,9	15,9	16,1
	Intervalul	12-19	13-17	12-17	14-17,5	15-18
Cadre didactice (nr.)	TOTAL	5	8	22	12	10
Ateliere (nr.)	TOTAL	8	14	21	12	10
Durata	Întâlniri (nr.)	TOTAL	90	146	293	98
	Intervalul	8-14	10-12	8-19	2-15	5-14
	Ore didactice (nr.) ⁷	TOTAL	122	146	423	161,5
	Intervalul	13-24	10-12	13-26	12,5-15	13-17

Metodologia de implementare a atelierelor este orientată exclusiv către elevi, scopul fiind acela de a motiva adolescenții să se implice în mod voluntar și activ:

- în urma atelierelor de pregătire, cadrele didactice **nu predau**, ci, mai degrabă, creează un **spațiu sigur**, unde elevii sunt îndrumați să exploreze și să evalueze subiectele discutate, să „descopere” și să pună în practică aptitudini care îi vor ajuta să dezvolte relații sănătoase și să facă față violenței;
- utilizează exclusiv **tehnici de învățare activă**: prin activități distractive și interactive, grupul de elevi descoperă și evaluează atitudinile societății și pe cele personale cu privire la rolurile de gen și la violența între parteneri intimi (VPI), înțelegând impactul acestor atitudini asupra vieții și relațiilor lor, „inventând” modalități și punând în practică **deprinderi de viață** care îi vor ajuta să dezvolte relații sănătoase și să facă față violenței;
- participarea activă a adolescenților deja sensibilizați continuă prin intermediul unor activități suplimentare, cum ar fi conferințele naționale și campaniile de conștientizare destinate colegilor:
 - **Conferințe naționale**: doi reprezentanți ai fiecărui grup de adolescenți, însoțiți de cadrul didactic–implementator, vor fi **invitați să ia cuvântul** la conferința națională, pentru a prezenta activitățile la care au participat și beneficiile acestora, precum și pentru a afla despre munca și experiența altor grupuri.
 - **Campania de conștientizare destinată colegilor** pe tema violenței bazate pe gen: fiind deja sensibilizați în urma participării la ateliere, elevii sunt invitați – din postura de experți în relațiile între adolescenți – să creeze mesaje și produse, care vor fi incluse într-o campanie de conștientizare pentru populația generală de adolescenți din fiecare țară.

În contextul acestui proiect, adolescenții au creat produse⁸ cu mesaj pe următoarele teme pentru colegii lor: construirea unor relații sănătoase bazate pe raporturi egale de putere, pe respect reciproc și fără orice formă de violență, precum și modalități de a face față oricărei forme de violență cu care se pot confrunta de-a lungul vieții. Elevii au avut libertate de decizie în ceea ce privește formatul produselor create, producând desene, colaje, postere, cântece, piese de teatru, materiale video etc. Mai mult, adolescenții au fost implicați în alegerea lucrărilor câștigătoare, având drept de vot în concursurile din țările lor.

⁶ Din cauza unor chestionare lipsă, calculele sunt bazate pe eșantioane mai mici decât numărul total de participanți înscris pe rândul „Participantii” în cazul următoarelor țări: Cipru [158 de elevi (70 de băieți și 88 de fete)], Spania [233 de elevi (118 băieți și 115 fete)] și Croația [286 de elevi (120 de băieți și 166 de fete)]. În ceea ce privește Grecia, au fost excluse datele elevilor unui liceu teoretic [13 elevi (9 băieți și 4 fete)], deoarece vârsta acestora includea valori maxime excepționale (până la 43 de ani).

⁷ În Spania, o oră didactică are 60 de minute, în timp ce, în toate celelalte țări, o oră didactică are 45 de minute.

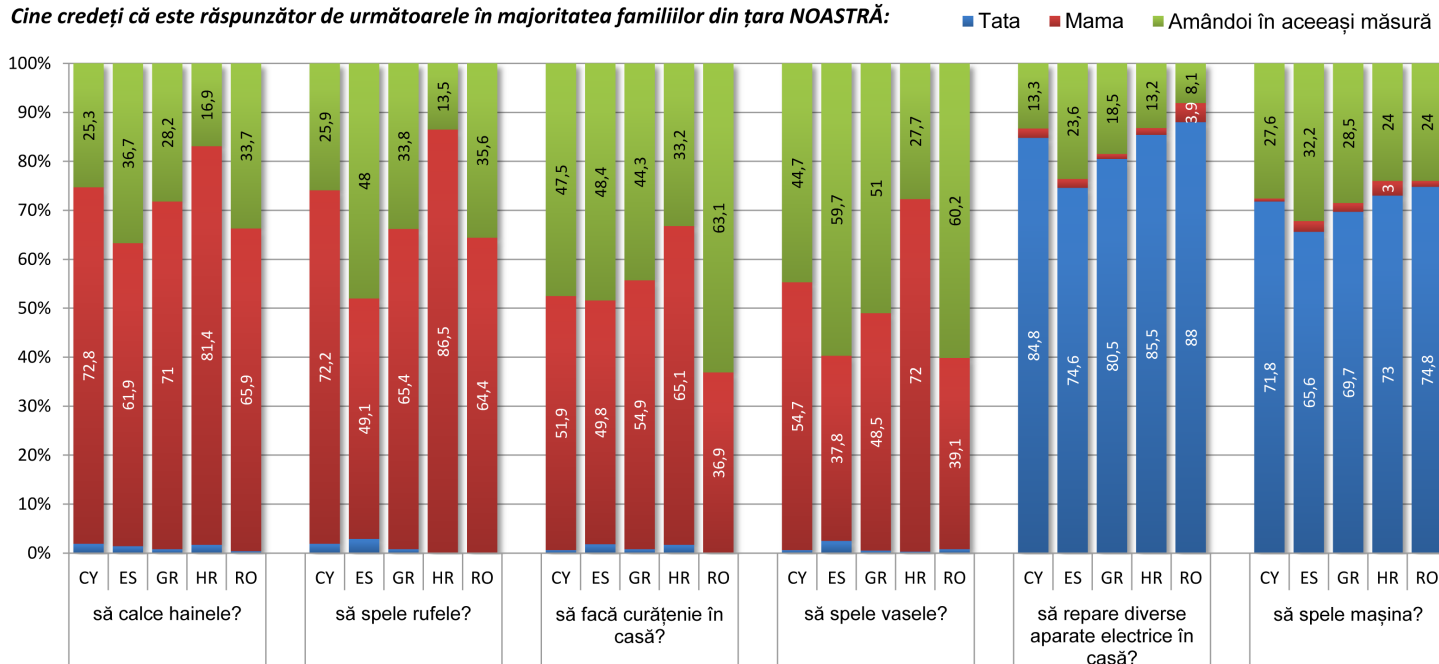
⁸ Elevii au creat, în total, 80 de produse, disponibile, pe țară, la adresa: www.gear-ipv.eu/campaigns.

Nevoia sensibilizării și capacitării adolescenților

Toți copiii, băieți și fete, **văd pretutindeni în jurul lor** exemple încă vii de **inegalități de gen**, acestea fiind prezentate drept normale; având în vedere că...

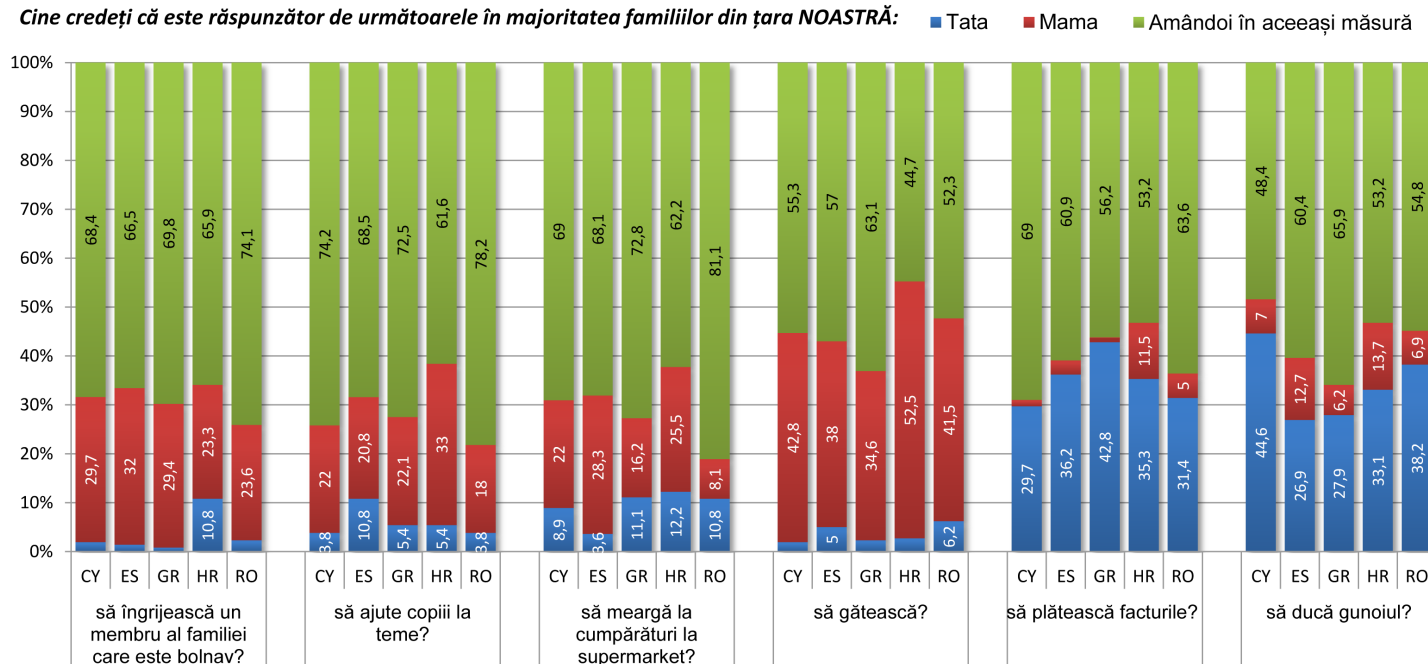
... în majoritatea familiilor, **rolurile și responsabilitățile sunt distribuite în mod inegal**, majoritatea copiilor din toate țările...

Cine credeți că este răspunzător de următoarele în majoritatea familiilor din țara NOASTRĂ:



... **consideră că femeile** sunt cele care trebuie să facă curățenie, să spele vasele, hainele și să calce, **în timp ce bărbații** sunt cei care spală mașina și fac diverse reparații.

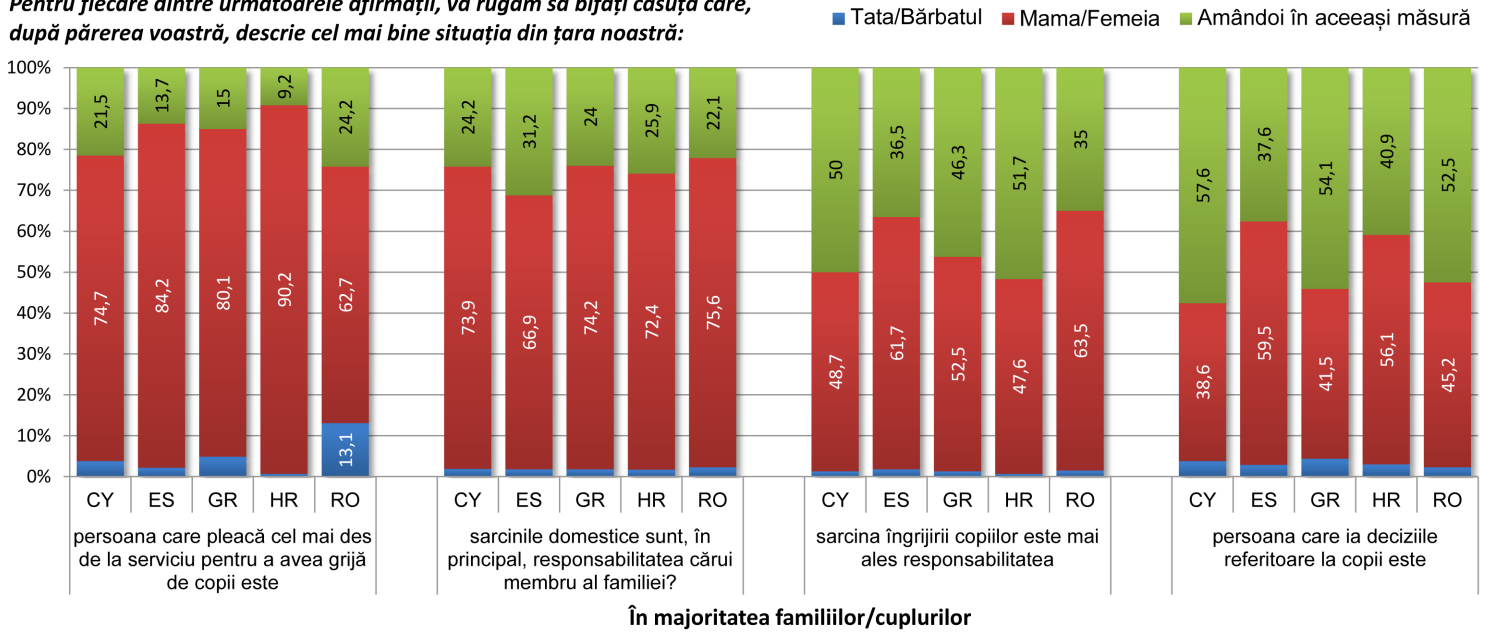
Cine credeți că este răspunzător de următoarele în majoritatea familiilor din țara NOASTRĂ:



Cu toate că majoritatea copiilor (5-8 din 10 copii) văd exemplul ambelor sexe când vine vorba despre îndeplinirea **anumitor treburi casnice**, un procentaj destul de mare de copii încă vede numai femeile gătind (3-5 din 10 copii), îngrijind un membru al familiei care este bolnav (2-3 din 10 copii) sau făcând cumpărături (1-3 din 10 copii). În același fel, 3-4 din 10 copii văd în jurul lor că numai bărbații de ocupă de plata facturilor și scoaterea gunoiului.

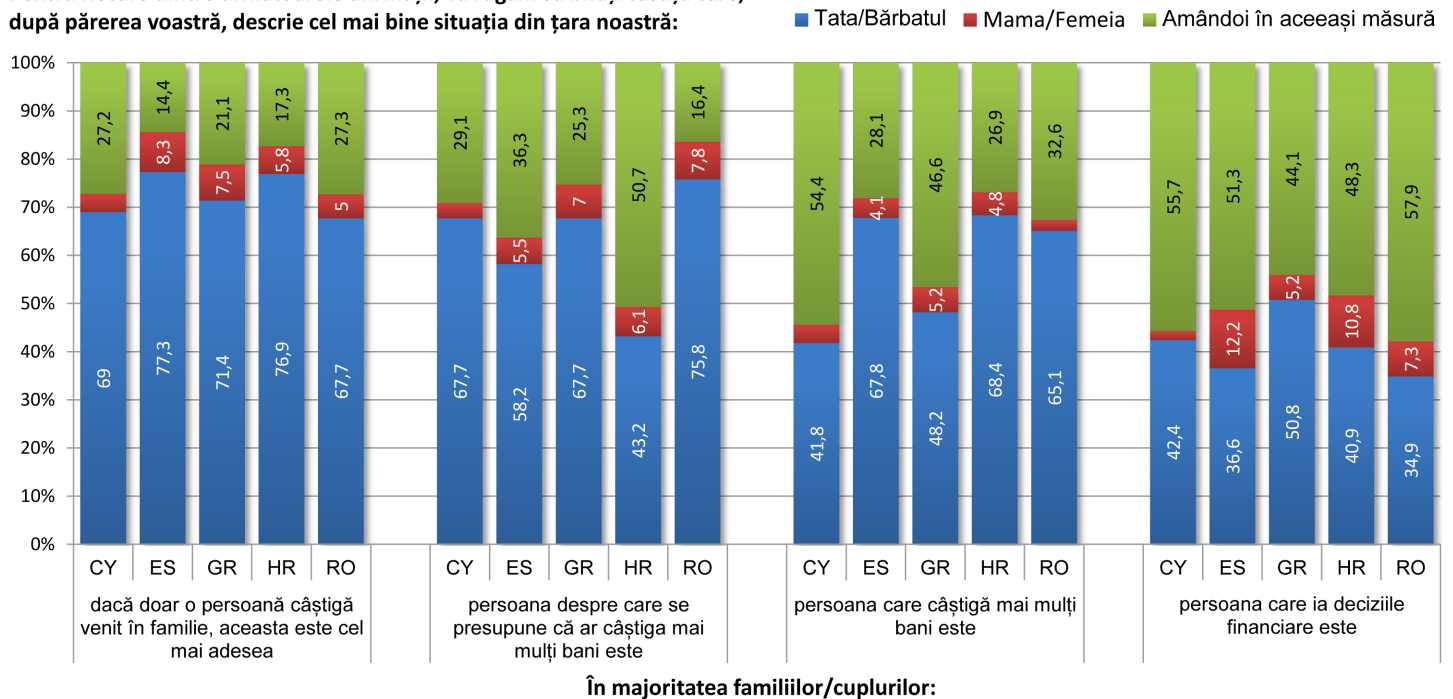
Copiii învață, prin observație, că...

Pentru fiecare dintre următoarele afirmații, vă rugăm să bifați căsuța care, după părerea voastră, descrie cel mai bine situația din țara noastră:



... problemele și deciziile legate de gospodărie și de copii sunt **responsabilitatea femeilor**, în timp ce...

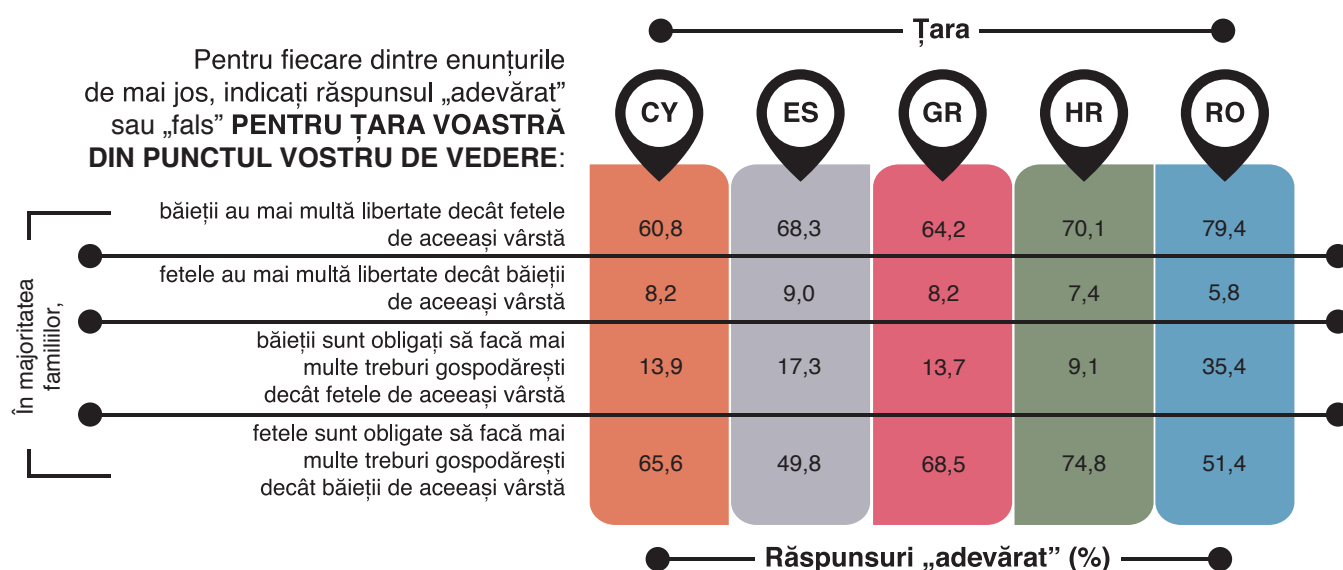
Pentru fiecare dintre următoarele afirmații, vă rugăm să bifați căsuța care, după părerea voastră, descrie cel mai bine situația din țara noastră:



... problemele și deciziile financiare sunt **responsabilitatea bărbaților**.

Deoarece copiii, fete și băieți, au fost deja expuși inegalităților de gen, respectiv comportamentelor discriminatorii cu care se confruntă zi de zi...

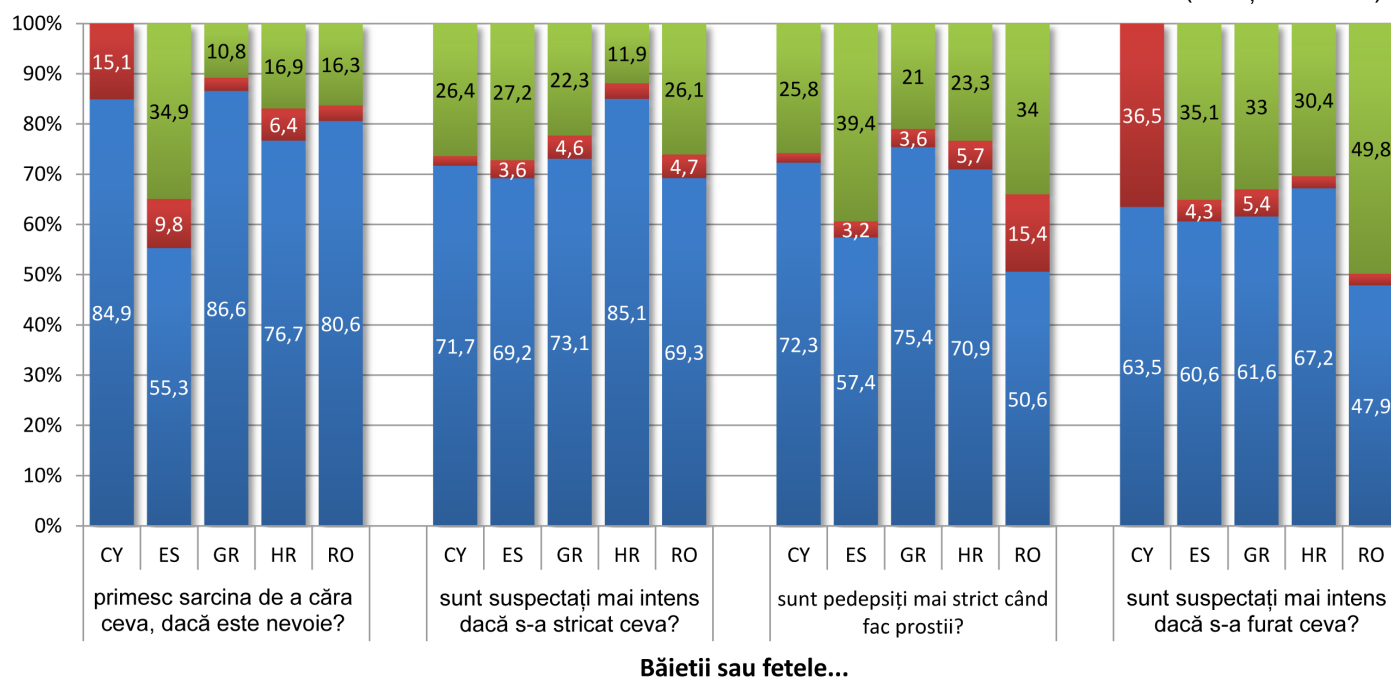
... în familiile lor, unde se consideră că este normal ca băieții să se bucure de un grad mai mare de libertate, ... în timp ce fetele trebuie să își asume mai multe responsabilități casnice,



... la școală, unde este considerat normal ca...

În ceea ce privește următoarele enunțuri, indicați dacă băieții și fetele sunt tratați în mod diferit de cadrele didactice de la școală:

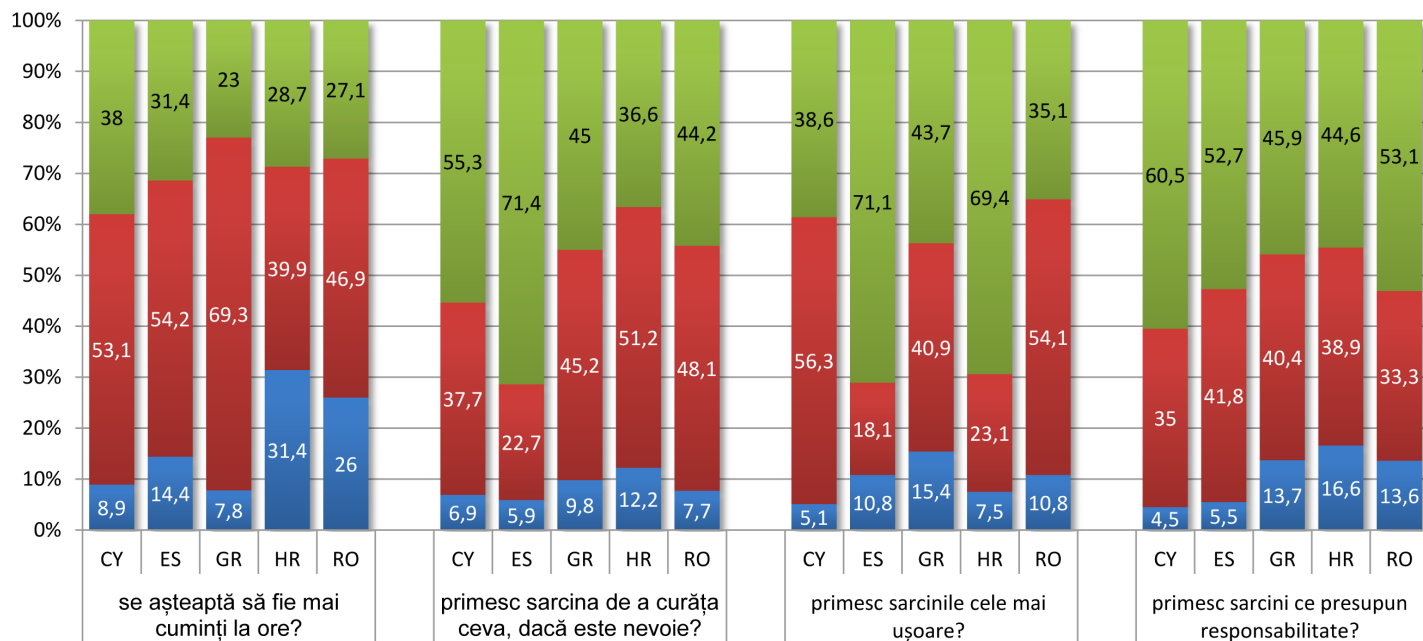
■ Băieții ■ Fetele ■ Nici unii, nici alții (Băieții = Fetele)



... băieții să fie văzuți drept puternici și năzdrăvani, fiind deci rugați să care diverse lucruri, aceștia sunt primii învinuiți atunci când se strică sau se fură ceva și sunt pedepsiți mai grav în cazul în care fac prostii, în timp ce...

În ceea ce privește următoarele enunțuri, indicați dacă băieții și fetele sunt tratați în mod diferit de cadrele didactice de la școală:

■ Băieții ■ Fetele ■ Nici unii, nici alții (Băieții = Fetele)



Băieții sau fetele...

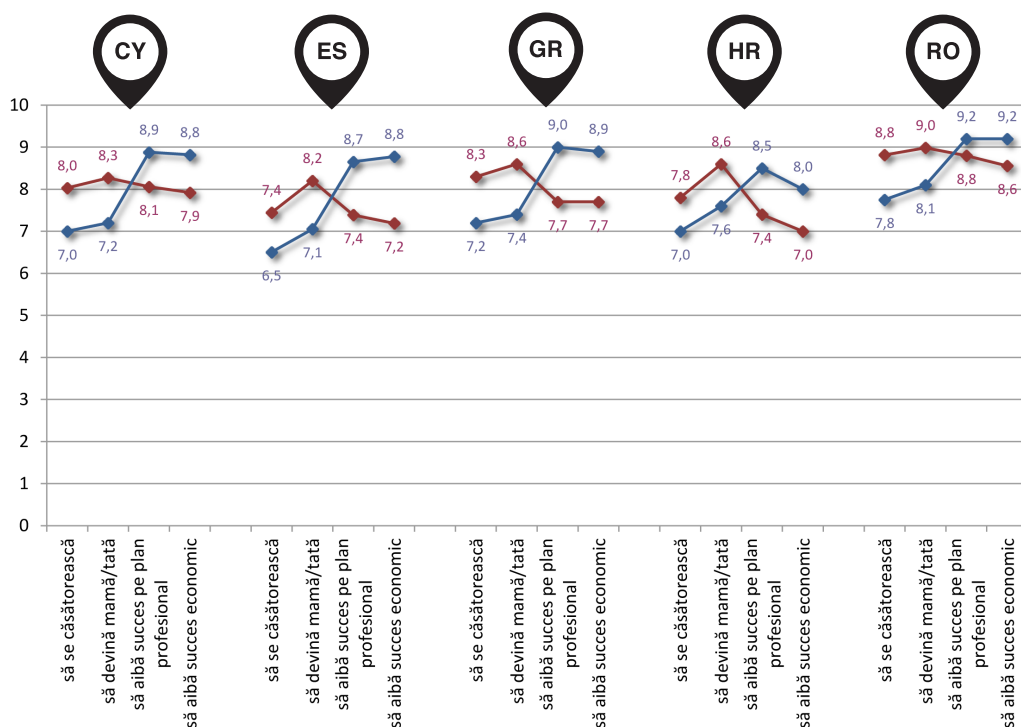
fetele sunt văzute ca fiind serioase, responsabile și ordonate, dar nu suficient de inteligente sau de competente, primind deci sarcini mai ușoare...

Deoarece copiii de ambele sexe au primit deja mesaje multiple și **sunt conștienți** că **societatea** în care trăiesc **șia format anumite așteptări** de la bărbați și femei, respectiv că...

... **cel mai important obiectiv al unei femei** este acela de a deveni mamă și a se căsători, în timp ce, **pentru un bărbat**, cel mai important este să aibă succes pe plan profesional și financiar.

Cât de important este (0=deloc ... 10=absolut) în societatea noastră...

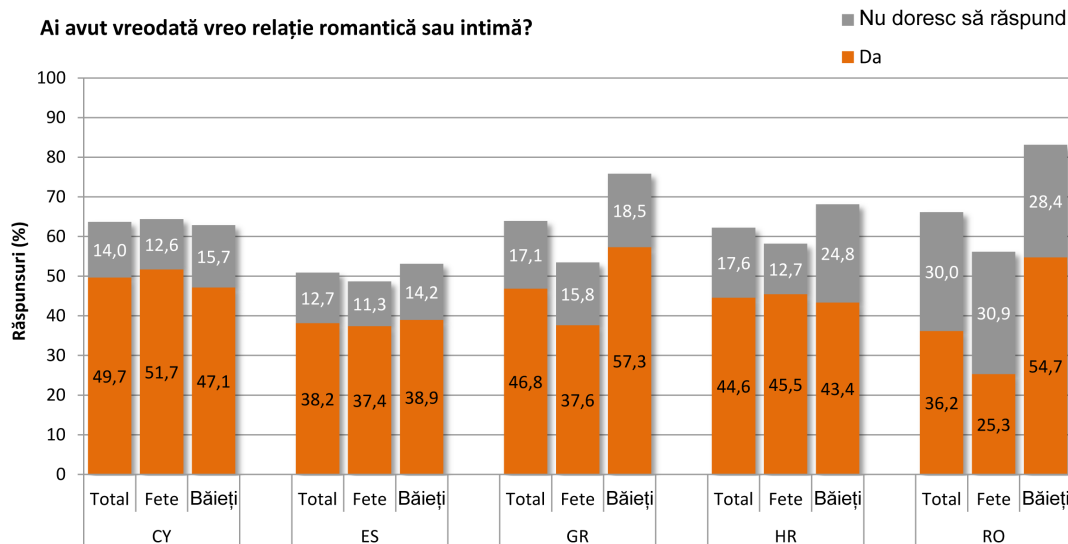
● pentru o femeie
● pentru un bărbat



Este de remarcat că cel mai proeminent scop de gen al societății este însoțit de cele mai puțin flexibile așteptări, adică importanța atribuită variază foarte puțin de la o țară la alta: în cazul femeilor, punctajele obținute la itemul despre a avea un copil variază între 8,2 (ES) și 9,0 (RO), iar pentru bărbați, succesul financiar a obținut punctaje între 8,5 (HR) și 9,2 (RO). O altă constatare interesantă este că, în România, toate obiectivele femeilor sunt considerate foarte importante (8,6-9), în timp ce importanța atribuită de societate obiectivelor bărbaților este similară cu cea din celelalte țări.

Deoarece adolescenții au avut deja primele relații intime...

Răspunsurile adolescenților care relevă că aceștia au început deja o relație intimă se încadrează în intervalul 36% (RO) și 50% (CY). Aceste procentaje ar putea fi considerate mai mici decât în realitate, având în vedere că 30% dintre adolescenții români și între 13 și 18% dintre adolescenții din celelalte țări nu ales varianta „Nu doresc să răspund”. În țări precum România, se fac mari presiuni în direcția păstrării valorilor tradiționale și păstrării subiectelor ca relații intime drept subiecte tabu, ceea ce duce la apariția unor standarde duble în rândul adolescenților. Între țările Europene, România are o rată ridicată a sarcinilor în adolescență, dar, în același timp, după cum s-a arătat și aici, aproape o treime dintre adolescenți preferă să nu discute despre relațiile intime, nefiind obișnuiți să vorbească deschis despre acest subiect cu adulții responsabili din jurul lor. Din cauza acestor standarde duble, munca de prevenire și de sprijinire este cu atât mai dificilă.

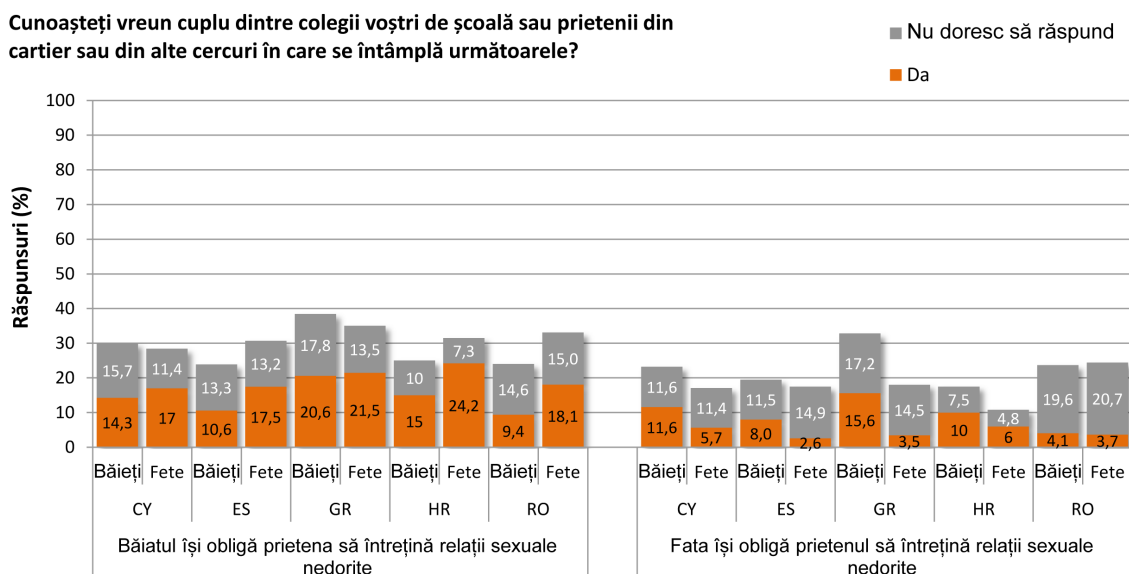


Un număr mai mare de băieți decât fete spun că și-au început deja relațiile intime în cazul Greciei (57% vs. 38%) și al României (55% vs. 25%), în timp ce procentajele băieților și fetelor sunt similare în celelalte țări. Băieții (14-28%) și fetele (11-31%) au ales varianta „nu doresc să răspund” în proporție aproape egală în toate țările, cu excepția Croației (unde un număr aproape dublu de băieți nu au dorit să răspundă).

Vârsta medie la care băieții încep prima relație intimă este cuprinsă între 11,9 ani (CY) și 14,4 ani (RO), în timp ce, în cazul fetelor, aceasta este puțin mai mare [12,6 (GR)-15,1 (RO) ani]. Vârsta medie a primei partenere în cazul băieților este aproape similară cu a lor [12,2 (CY)-15,0 (RO) ani], în timp ce, în cazul fetelor, aceasta este, în medie, mai mare decât a lor [13,5 (GR)-17,9 (RO) ani].

... iar, în unele dintre ele, au avut loc și incidente de VPI, raportate de către elevi, când au fost întrebați, fie în mod indirect...

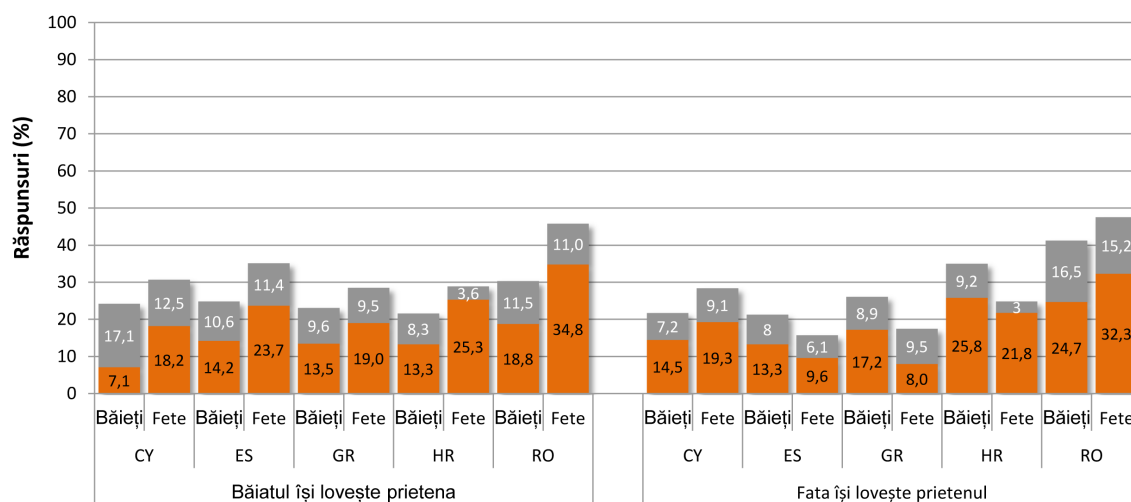
Un procentaj alarmant de adolescenți raportează că **cunosc cel puțin un cuplu** în care unul dintre parteneri îl abuzează pe celălalt fizic sau sexual. Concret:



Între 17 și 24% dintre fete, respectiv între 9 și 21% dintre băieți spun că cunosc cupluri în care băiatul își obligă prietena să întrețină relații sexuale nedorite, în timp ce între 3 și 6% dintre fete, respectiv între 4 și 16% dintre băieți raportează că cunosc cupluri în care ea îl pune presiune pe el.

Cunoașteți vreun cuplu dintre colegii voștri de școală sau prietenii din cartier sau din alte cercuri în care se întâmplă următoarele?

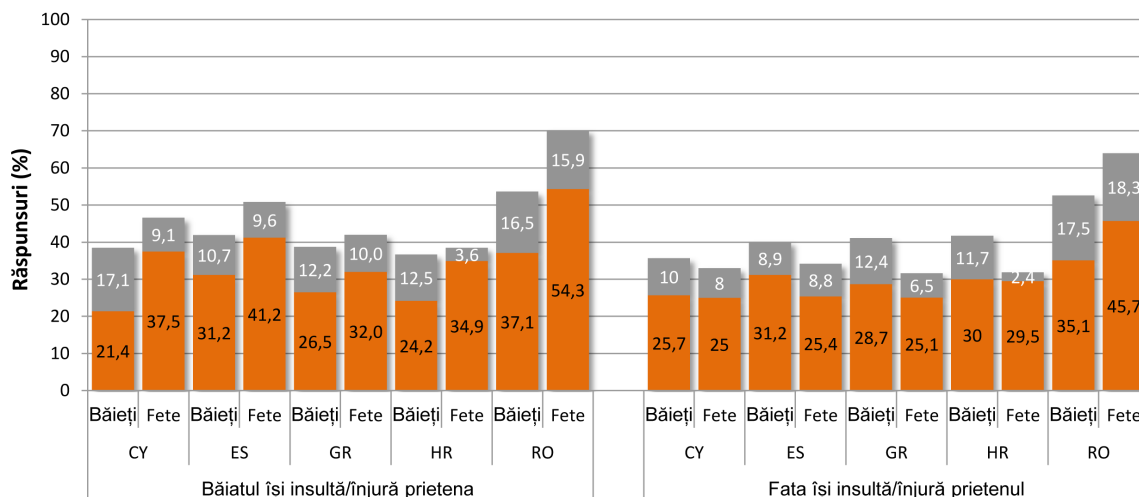
■ Nu doresc să răspund
■ Da



Între 18 și 35% dintre fete, respectiv între 7 și 19% dintre băieți cunosc cupluri în care băiatul își lovește prietena, în timp ce între 8 și 32% dintre fete, respectiv între 13 și 26% dintre băieți cunosc cupluri în care fata își lovește prietenul.

Cunoașteți vreun cuplu dintre colegii voștri de școală sau prietenii din cartier sau din alte cercuri în care se întâmplă următoarele?

■ Nu doresc să răspund
■ Da



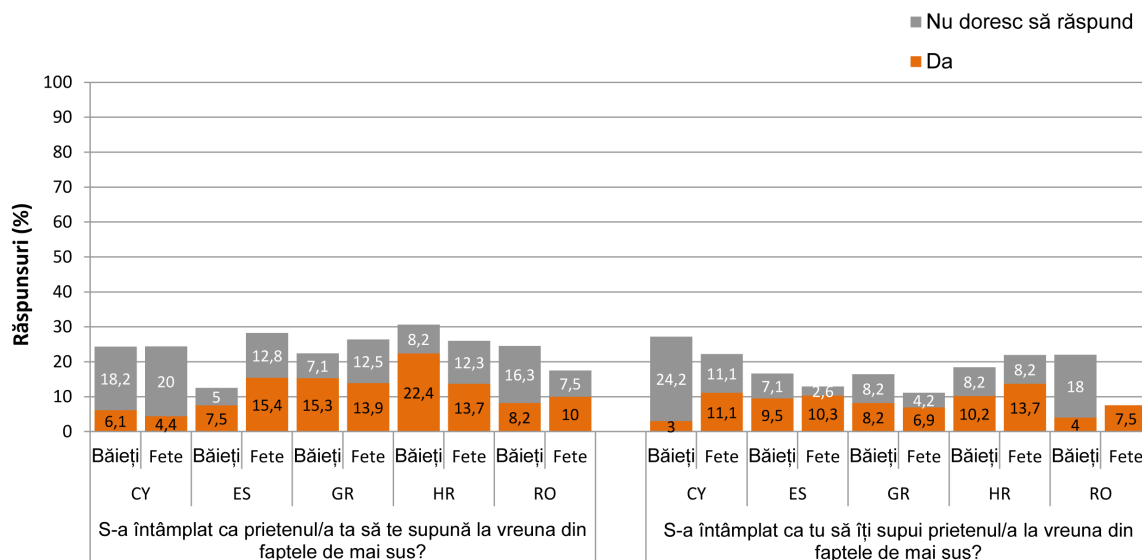
Nu în ultimul rând, între 32 și 54% dintre fete, respectiv între 21 și 37% dintre băieți cunosc cupluri în care băiatul își insultă sau aduce injurii prietenei sale, în timp ce procentajele pentru adolescenți care cunosc cupluri în care fete își insultă sau aduc injurii prietenilor lor sunt între 25 și 46% pentru fete, respectiv între 26 și 35% pentru băieți.

Două observații sunt demne de luat în seamă:

Există **tendința ca răspunsurile adolescenților să se diferențieze în funcție de sexul lor sau de sexul abuzatorului sau al victimei**: în afară de câteva excepții, un număr mai mare de fete au raportat acte de violență comise de un băiat asupra unei fete, în timp ce incidentele violente comise de o fată împotriva unui băiat sunt raportate în număr mare.

Cu excepția fetelor din Croația, proporția adolescenților care a ales varianta „Nu doresc să răspund” la întrebările legate de abuz psihologic și fizic este în mod considerabil ridicat în toate țările (6-18% și 6-15% dintre fete, 9-17% și 7-17% dintre băieți), și chiar mai ridicat în cazul întrebărilor referitoare la violența sexuală (11-21% dintre fete și 7-20% dintre băieți). Acest rezultat arată că a) este posibil ca **evaluările indirecte mai sus menționate privind dimensiunea VPI în relațiile dintre adolescenți să fie cu mult subestimate** și b) discuțiile despre **acest subiect sunt încă considerate tabu**.

Din numărul total de copii care au raportat că se află sau au avut în trecut o relație intimă, între 5,1 (CY) și 17,2% (HR) au spus, de asemenea, că au fost cel puțin o dată supuși de către partener/ă unor comportamente de violență precum cele mai sus menționate, în timp de între 5,6 (RO) și 12,3% (HR) dintre aceștia au afirmat că și-au agresat partenerul/a prin comportamente precum cele de mai sus. Din nou, este important să ținem cont de procentajul relativ ridicat al adolescenților care au ales varianta „Nu doresc să răspund” (8,9-19,2% în cazul itemului privind victimizarea VPI și 4,9-16,7% în cazul itemului privind agresorul VPI), care depășește, de fapt, procentajul răspunsurilor pozitive din cele două țări [RO (numai pentru băieți) și CY (pentru ambele sexe)].



În ceea ce privește sexul adolescenților, un procentaj mai mare de fete din 3 țări (ES, GR, RO) au raportat că au fost victime ale violenței (10-15,4%), mai degrabă decât agresori (6,9-10,3%). Același lucru este valabil și în cazul băieților din toate țările, cu excepția Spaniei: 6,1-22,4% dintre aceștia spun că au fost victime ale violenței, iar 3-10,2% că s-au purtat violent cu partenerul/a. Totuși, acest rezultat trebuie analizat în combinație cu procentajele copiilor care au ales varianta „Nu doresc să răspund”, fiindcă, în 4 din 5 țări, mai multe fete [12,5-20% vs. 5-18,2% dintre băieți (CY, ES, GR, HR)] au ales acest răspuns în cazul itemului privind victimizarea, iar mai mulți băieți [7,1-24,2% vs. 0-11,1% dintre fete (CY, ES, GR, RO)] au ales acest răspuns în cazul itemului privind agresiunile VPI.




Putem schimba ceva?

SIGUR CĂ DA!!!

Atâta timp cât atât băieții, cât și fetele își dau seama că:

- Rolurile de gen impuse de societate **nu sunt fixe**: acestea reprezintă constructe sociale, iar adolescenții **au dreptul de a alege să le modifice**, în loc să se conformeze lor.
- Inegalitățile de gen și distribuția inegală a puterii **nu sunt normale**, fiind, mai degrabă, strâns legate de violența între parteneri intimi.
- **Toleranța zero** la violență este cea mai eficientă modalitate prin care adolescenții pot face față VPI.
- **Toți oamenii au dreptul** la relații sănătoase și fără violență.
- Construirea unor relații sănătoase și atitudinea de zero toleranță la violență este o **alegere pe care o poate face oricine**.

TOTUȘI, pentru ca toate acestea să devină realitate, sistemul de învățământ trebuie să ofere, în mod consecvent, elevilor oportunitatea de a vorbi despre aceste subiecte, de a realiza și a înțelege ce impact au asupra vieților și relațiilor lor și de a-i capacita, astfel încât tinerii să poată să conteste stereotipurile de gen, să facă față oricărui tip și oricărei surse de violență și să facă propriile alegeri sănătoase și sigure.



Eficacitatea atelierelor „Construirea relațiilor intime sănătoase”

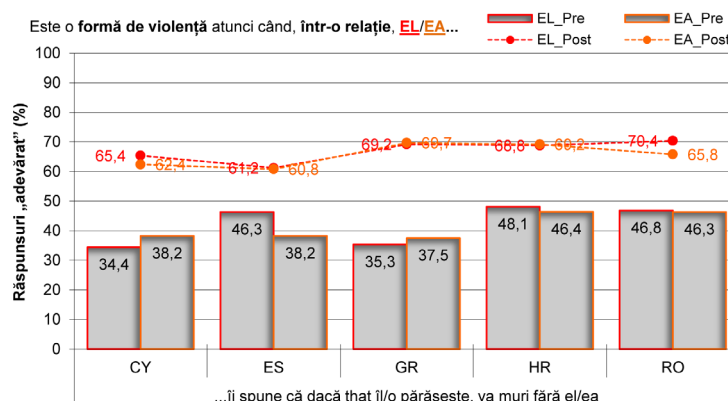
A crescut nivelul de cunoștințe al elevilor cu privire la...

... tipurile de VPI,

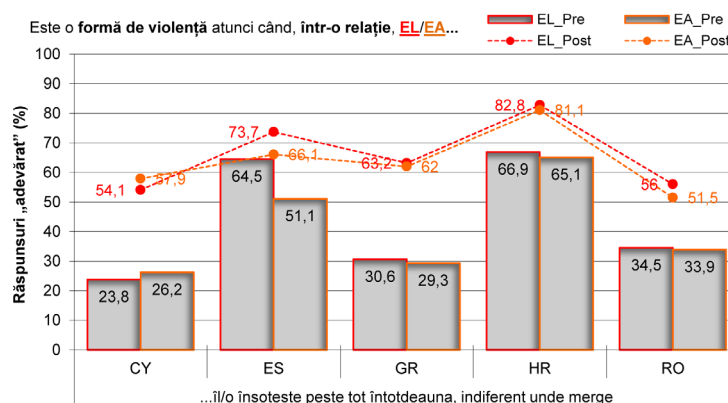
Înainte și după atelier, elevii au fost rugați să evalueze dacă 10 comportamente specifice constituie forme de violență atunci când au loc în contextul relațiilor intime, bărbatul fiind agresorul, iar femeia victima și vice-versa.

Înainte de atelier, un număr mare de studenți NU știau că șantajul emoțional (1) și comportamentele de control, fie sub forma prezenței fizice constante a partenerului/partenerei (2), fie a impunerii verbale, constituie forme de violență, probabil pentru că fuseseră „învățați” să le interpreteze greșit drept semne de interes și iubire excesivă.

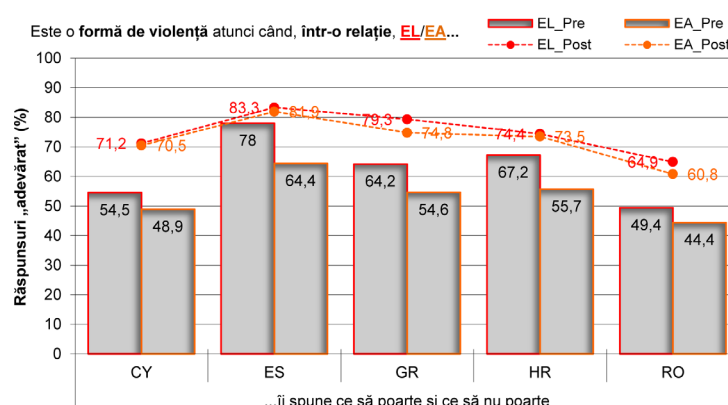
1. Înainte de a participa la atelier, 3-5 elevi din 10 erau conștienți de faptul că șantajul emoțional este o formă de violență. La sfârșitul atelierului, rata acestora a crescut la 6-7 elevi din 10.



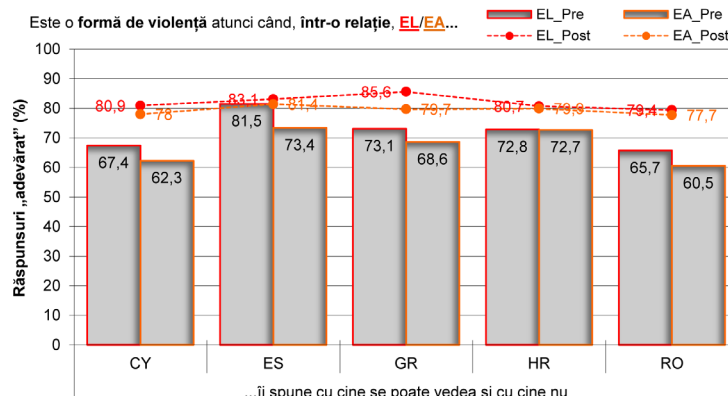
2. Conform evaluării inițiale, numai 2-3 (CY, GR, RO) sau 5-6 elevi (ES, HR) din 10 știau că prezența impusă constantă a partenerului/partenerei este, mai degrabă, un comportament abuziv, decât o dovadă de interes. După atelierul de conștientizare, 5-6 (CY, GR, RO) și 7-8 (ES, HR) din 10 elevi aveau această părere.



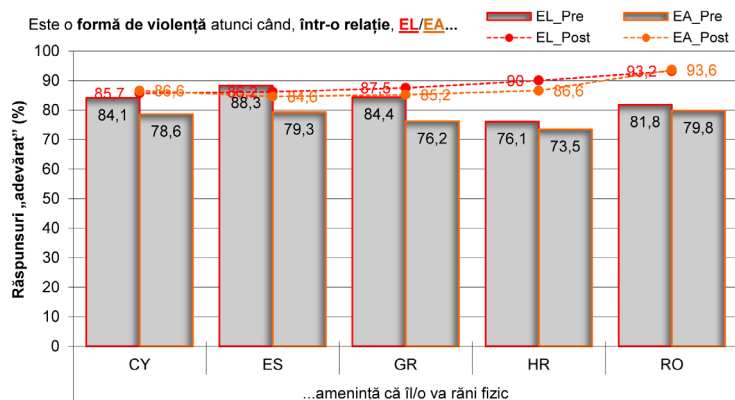
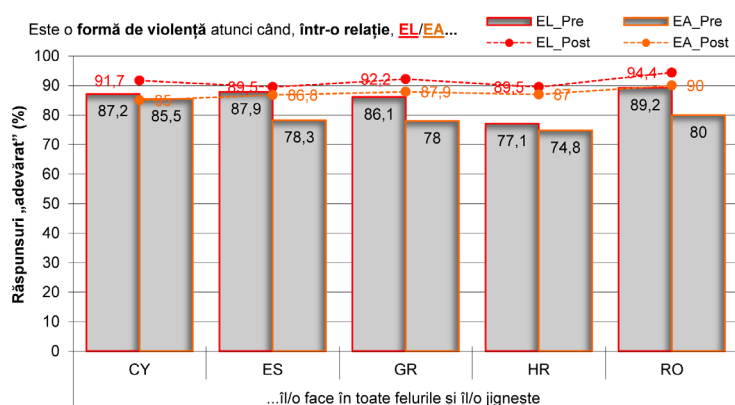
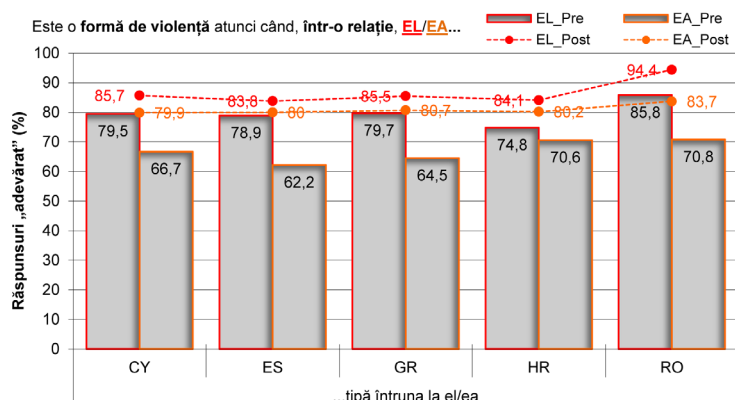
3. Înainte de atelier, mai mulți elevi considerau că acest comportament de control constituie un act de violență dacă este manifestat de un băiat (5-8 din 10 elevi), mai degrabă decât de o fată (4-6 din 10 elevi). La finalul atelierului, 6-8 din 10 elevi considerau că acest comportament specific este violent indiferent de genul agresorului, procentajele fiind vizibil mai mari în 3 țări (CY, ES, HR).



4. Totodată, conform chestionarelor inițiale, 7-8 din 10 elevi considerau că acest comportament este violent atunci când este realizat de un „el”, mai degrabă decât de o „ea” (6-7 din 10 elevi). După ateliere, 8 din 10 elevi au conștientizat că controlarea vieții sociale a partenerului/partenerei este o formă de violență, indiferent de genul agresorului. Acest lucru este valabil în cazul tuturor țărilor participante, cu excepția Greciei.



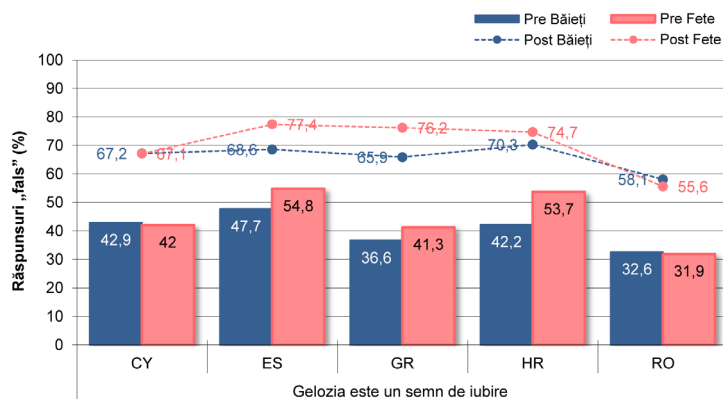
Pe de altă parte, chiar și înainte de atelier, majoritatea elevilor recunosc comportamentele de abuz psihologic (5-6) și amenințările cu violența fizică (7) drept acte de violență, mai ales când sunt utilizate de un agresor de sex masculin împotriva parteneriei.



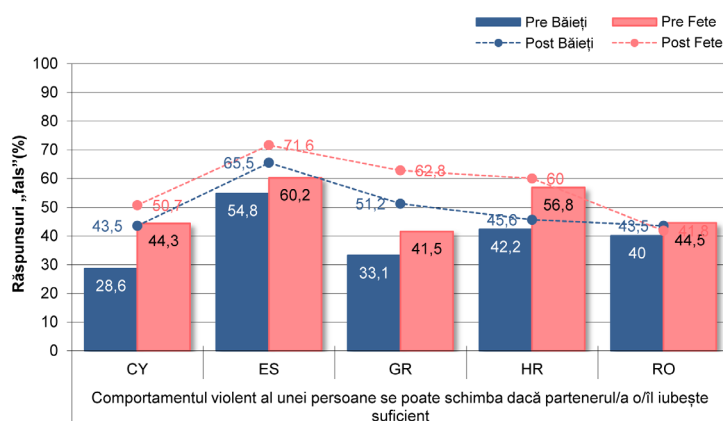
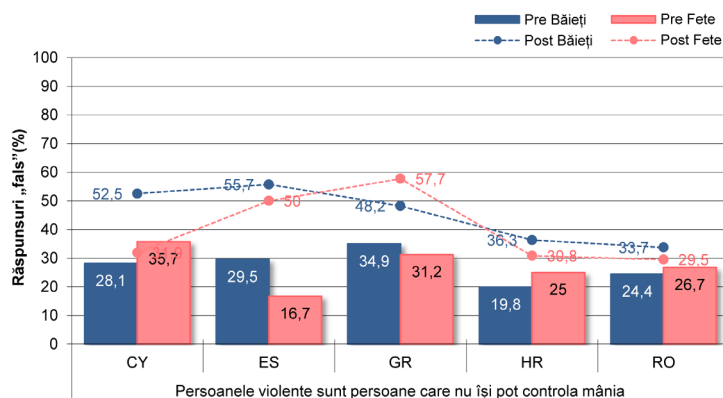
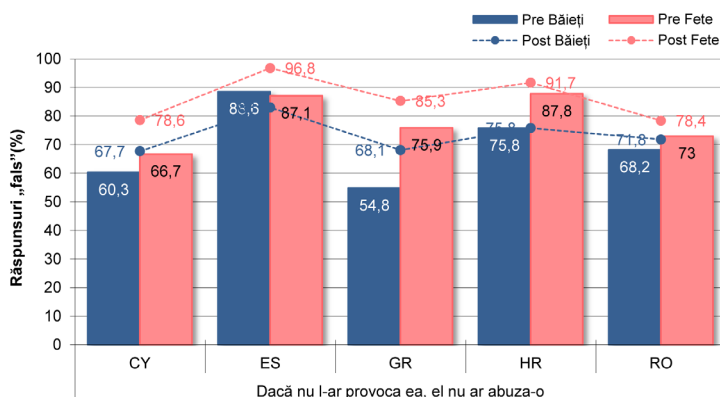
5. Conform chestionarelor inițiale, mai mulți elevi (8 din 10) considerau că acest comportament este de natură violentă atunci când este utilizat de un băiat împotriva unei fete, decât invers (6-7 din 10 elevi). După ateliere, această discrepanță s-a redus în toate țările, cu excepția României, 8 din 10 elevi recunoscând violența verbală, indiferent de sexul agresorului.

6. Faptele degradante au fost identificate drept comportamente violente de 8-9 din 10 elevi încă înainte să participe la atelier [deși procentajele au fost puțin mai scăzute în cazul agresorului de sex feminin (ES, GR, RO)]. La sfârșitul atelierului, 9 din 10 elevi din toate țările, excepție făcând Cipru, le considerau acte de violență, indiferent de sexul agresorului.

7. Același tipar se aplică în cazul amenințărilor cu violență fizică: acestea sunt percepute drept o formă de violență de 8-9 din 10 elevi atunci când „el o amenință pe ea”, comparativ cu 7-8 din 10 elevi atunci când „ea îl amenință pe el”. La sfârșitul atelierelor, 9 din 10 elevi considerau că amenințările reprezintă o formă de violență, indiferent dacă agresorul este băiat sau fată.



Un procentaj mai mare de fete decât de băieți respinge mitul învinovățirii victimei (mai degrabă decât a agresorului), nu numai după atelier (78-97%), ci și înainte (67-88%). În cazul băieților, procentajele variază mult de la o țară la alta în cazul chestionarului inițial (55-89%), înregistrând o scădere considerabilă la finalul atelierului, când 68-83% dintre băieți respingeau acest mit.

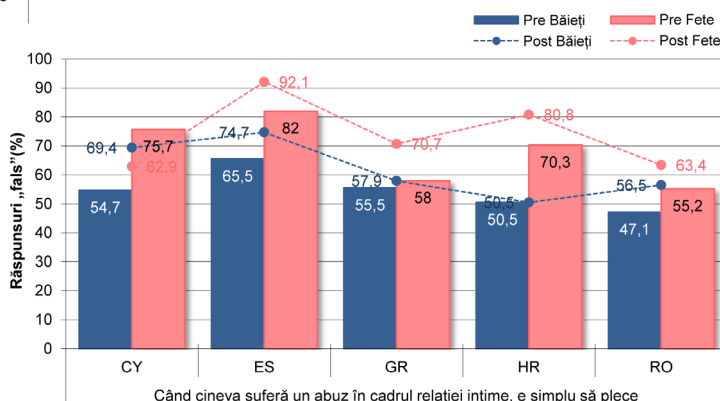


Cu toate că mai mult de jumătate dintre elevi (47-65% dintre băieți și 55-82% dintre fete) înțelegeau încă dinainte de atelier că victimei nu îi este ușor să părăsească o relație violentă, rata acestora crescut după atelier, mai ales în rândul fetelor (63-92%) din toate țările, excepție făcând Cipru, dar și în rândul băieților (50-75%) din România, Spania și Cipru.

Înainte de participarea la atelier, afirmația că gelozia este un semn de iubire era respinsă numai de 3-5 din 10 elevi, în timp ce, după atelier, o respingeau 6-7 din 10 băieți și 6-8 din 10 fete. Este demn de menționat faptul că, în ciuda popularității acestui mit în rândul băieților și al fetelor, nu este foarte greu de demitizat.

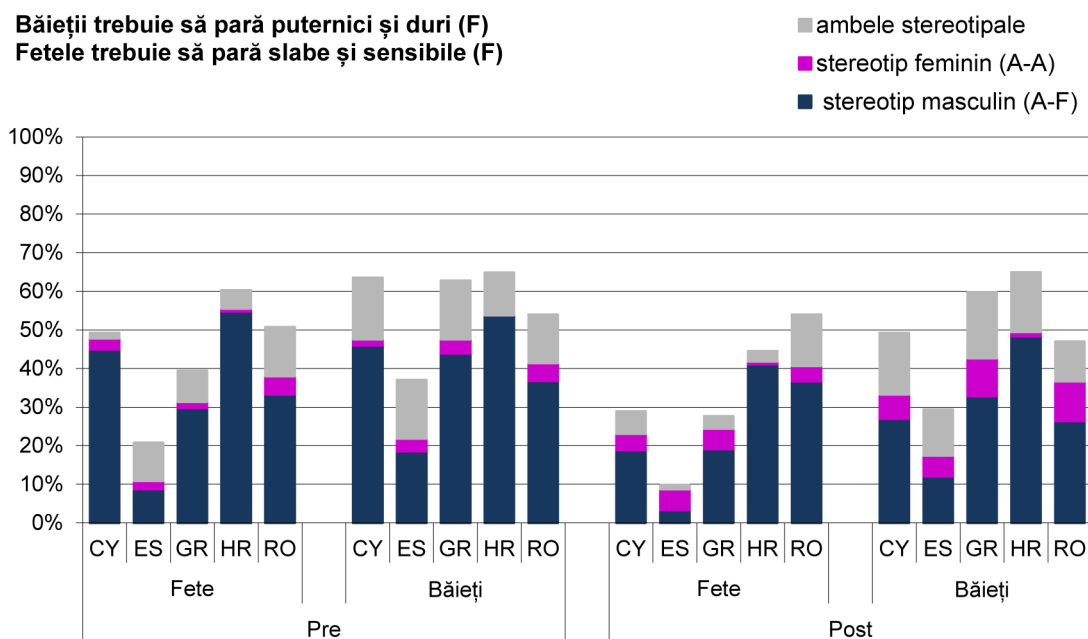
În mod similar, acest mit mută vina dinspre agresor, punând comportamentul pe seama neputinței acestuia de a-și controla furia. Acest mit pare destul de bine înrădăcinat, fiind acceptat de majoritatea elevilor înainte de atelier și respins de numai 2-3 din 10 elevi. Faptul că, după atelier, numai 3-6 din 10 elevi îl resping sprijină afirmația anterioară. Merită menționat faptul că, în cazul acestui item, se observă un număr mai mare de răspunsuri corecte în rândul băieților (cu 9-29%) la nivelul tuturor țărilor, în timp ce, în rândul fetelor, numărul răspunsurilor corecte crește numai în cazul Greciei și al Spaniei.

Numai 3-5 băieți și 4-6 fete din 10 elevi aleg răspunsul corect, respectiv resping această afirmație, în chestionarele inițiale. Deși acest mit, conform căruia partenerul/partenera este răspunzător/oare pentru comportamentul violent al celuilalt, este foarte rezistent la schimbare, după atelier, acesta este respins de 4-5 din 10 băieți și de 4-6 din 10 fete din toate țările, cu excepția Spaniei (unde este respins de 7 din 10 elevi).



Atitudinile adolescenților față de **stereotipurile de gen** au fost evaluate înainte și după atelier prin intermediul unor întrebări de tipul adevărat sau fals, care au relevat **opinia participanților**. Întrebările au fost formulate în așa fel încât, prin asocierea/cuplarea unor anumiți itemi, să poată fi explorate atât stereotipul masculin, cât și cel feminin corespunzător fiecărei dimensiuni măsurate (de exemplu, „bărbații adevărați nu plâng” și „femeile adevărate nu înjură”). Adolescenții au **tendința** de a furniza **răspunsuri ne-stereotipale la ambele întrebări**. Mai jos, prezentăm rezultate relevante reieșite din 4 perechi de întrebări.

În ceea ce privește perechea de afirmații „băieții trebuie să pară puternici și duri” și „fetele trebuie să pară slabe și sensibile”, înainte de atelier, au fost date **două răspunsuri ne-stereotipale**⁹ („false”) de 35 (HR)-46% (RO) dintre băieți și 40 (HR)-61% (GR) dintre fete, cu excepția Spaniei, unde proporția a fost mai ridicată (63% și 79%). După atelier, a crescut incidența răspunsurilor ne-stereotipale în toate cele 4 țări [35 (HR)-53% (RO) în cazul băieților și 46 (RO)-72% (GR) în cazul fetelor], excepția fiind din nou Spania, unde procentajele au fost mai ridicate (71% în cazul băieților, respectiv 90% în cazul fetelor).



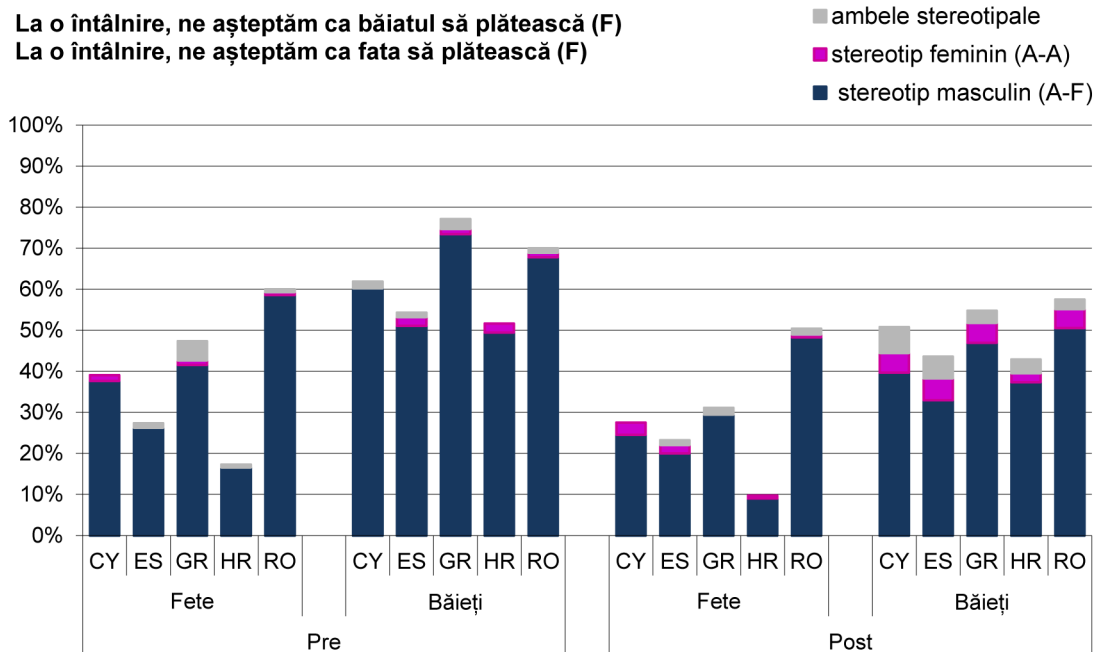
Un răspuns stereotipal („adevărat”) la întrebarea referitoare strict la stereotipul masculin este oferit, inițial, de 19 (ES)-54% (HR) dintre băieți și de 9 (ES)-55% (HR) dintre fete. După atelier, rata acestora scade la 12 (ES)-33% (GR) în cazul băieților din 5 țări, cu excepția Croației (48%), respectiv la 3 (ES)-19% (CY, GR) în cazul fetelor din 3 țări, cu excepția României (37%) și a Croației (41%).

Inițial, 11 (HR)-16% (CY) dintre băieții, respectiv 5 (HR)-13% (RO) dintre fetele din 4 țări, excepție fiind Cipru (1%), au dat **două răspunsuri stereotipale** („adevărat” pentru ambele întrebări). După atelier, ratele băieților din toate țările [10 (RO)-17% (GR)] și cele ale fetelor din România (13%) nu se schimbă, în timp ce ratele fetelor din celelalte 3 țări se anulează aproape complet (1-3% în cazul Spaniei, Croației și al Greciei).

Cea mai mare modificare a atitudinii s-a observat în cazul băieților și fetelor din Cipru; de cealaltă parte a spectrului se află fetele din România și băieții din Croația, care prezintă cea mai mare rezistență la schimbarea atitudinilor, menținându-și, alături de băieții din Grecia, o puternică atitudine stereotipală (peste 50%).

⁹ Din motive de claritate, figurile ilustrează exclusiv răspunsurile stereotipale. Numărul copiilor care au oferit răspunsuri ne-stereotipale la ambele întrebări este egal cu totalul fiecărei coloane (până la 100%).

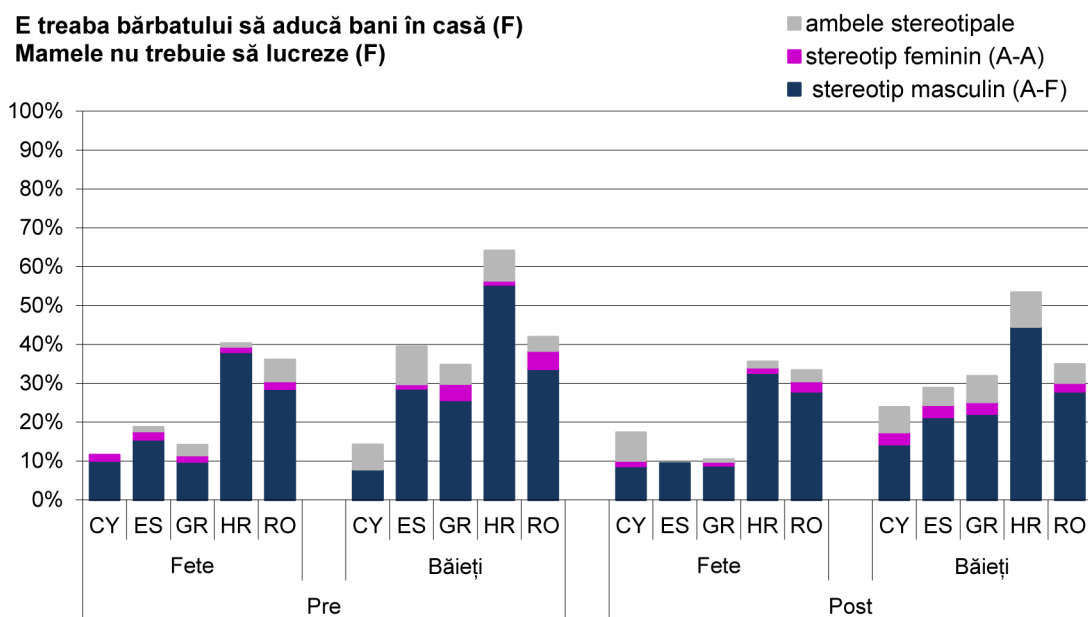
La întrebarea dacă „la o întâlnire, se așteaptă ca băiatul/fata să plătească”, înainte de atelier, **stereotipul masculin** (varianta „adevărat” pentru băiat și varianta „fals” pentru fată) este susținut de 50 (HR)-74% (GR) dintre băieți și de 17 (HR)-42% (GR) dintre fete, mai puțin în România (59%). După atelier, procentajele au scăzut la 33 (ES)-51% (RO) pentru băieții, respectiv la 9 (HR)- 30% (GR) pentru fetele din 4 țări, excepția fiind România (45%).



Varianta „fals” a fost aleasă **pentru ambele întrebări** de 23 (GR)-48% (HR) dintre băieți și de 40 (RO)-83% (HR) dintre fete înainte de atelier, în timp ce, după acesta, ratele au crescut la 42 (RO)-57% (HR) pentru băieții, respectiv la 69 (GR)-90% (HR) pentru fetele din 4 țări, excepția fiind România.

Cea mai mică modificare a atitudinii s-a înregistrat în cazul băieților și fetelor din Grecia, cu toate că aceștia sunt cei mai mari susținători ai stereotipului masculin după România, 47% dintre băieți și 30% dintre fete considerând că, la întâlnire, se așteaptă ca băiatul să suporte toate cheltuielile.

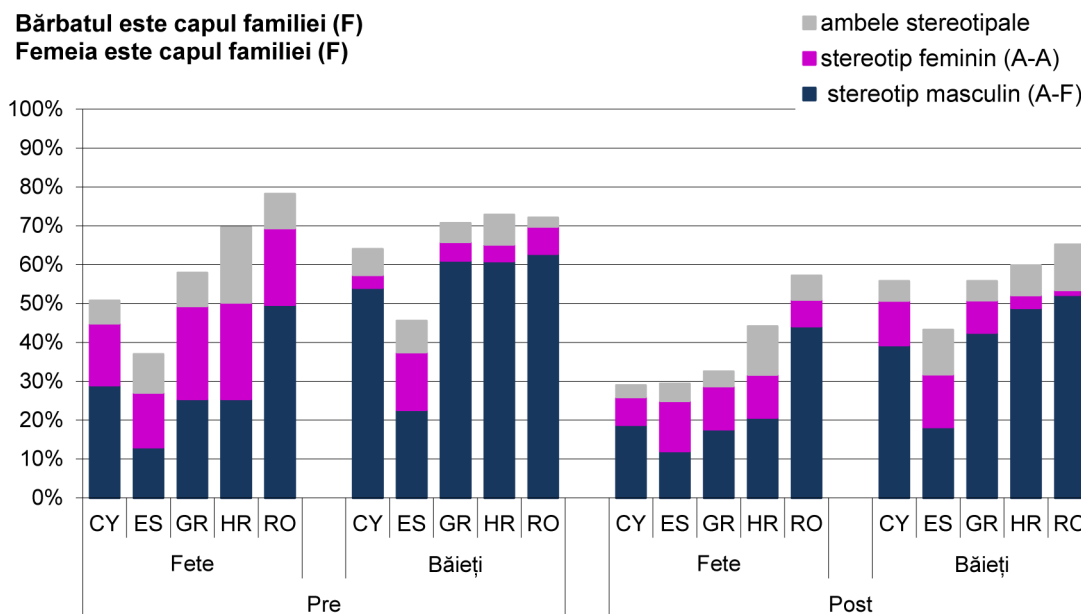
În ceea ce privește setul de afirmații „e treaba bărbatului să aducă bani în casă” și „mamele nu trebuie să lucreze”, 36% dintre băieții croați și 58 (RO)-86% (CY) dintre băieții din celelalte țări, împreună cu 60 (HR)-88% (CY) dintre fete au ales **două răspunsuri non-stereotipale** („fals”) înainte de atelier. După atelier, aceste rate au crescut ușor în cazul băieților [47% (HR)-76% (CY)] din toate țările participante, excepție făcând Cipru, dar nu și în rândul fetelor, cu excepția celor din Spania (91%).



Se pare că stereotipul **masculin al bărbatului care aduce bani în casă**, alături de atitudinea ne-stereotipală față de mamele care lucrează variază considerabil la nivelul țărilor, fiind susținut de un procentaj între 8 (CY) și 55% (HR) dintre băieți, în celelalte țări, ratele variind între 26 (GR) și 34% (RO). Este similară imaginea fetelor care au ales varianta de răspuns „adevărat” la itemul referitor la băieți și varianta „fals” la itemul referitor la femei, proporția acestora fiind scăzută la nivelul tuturor țărilor participante: de la 10% (CY, GR) la 16% (ES) și 29% (RO)-38% (HR).

Se pare că aceste **convingeri** sunt **foarte dificil de schimbat**, având în vedere că, la sfârșitul atelierului, se observă o mică schimbare numai în rândul fetelor din Spania (9%) și din Croația (33%). Scăderi puțin mai ridicate se observă în cazul băieților din Spania, Croația și România, care își exprimă totuși aceste păreri stereotipale în proporții destul de ridicate: (ES: 21%, RO: 28%, HR: 45%).

Nu în ultimul rând, **două răspunsuri ne-stereotipale** („fals”) la itemii „bărbatul/femeia este capul familiei” sunt furnizate înainte de atelier de 27 (HR)-36% (CY) dintre băieți și 22 (RO)-49% (CY) dintre fete, cu excepția spaniolilor, care au obținut procentaje mult mai ridicate (55, respectiv 63%). După atelier, ratele băieților [35 (RO)-44% (GR) și 57% (ES)] înregistrează o creștere, însă nu la fel de ridicată ca cea înregistrată de ratele fetelor [43% (RO)-71% (CY)].



Așadar, se pare că subiectul „**conducerii**” **familiei** este unul față de care s-au format deja păreri bine definite; procentul elevilor care au oferit cel puțin un răspuns stereotipal înainte de atelier depășește 50% în toate țările, excepție făcând Spania, ajungându-se până la 78% (în cazul fetelor din România). Mai mult, se pare că aceste atitudini stereotipale sunt extraordinar de rezistente la schimbare: în ciuda modificărilor înregistrate după participarea la atelier, aproximativ 6 din 10 băieți (56-65%) din toate țările, cu excepția Spaniei, și 6 din 10 fete din România au furnizat răspunsuri stereotipale.

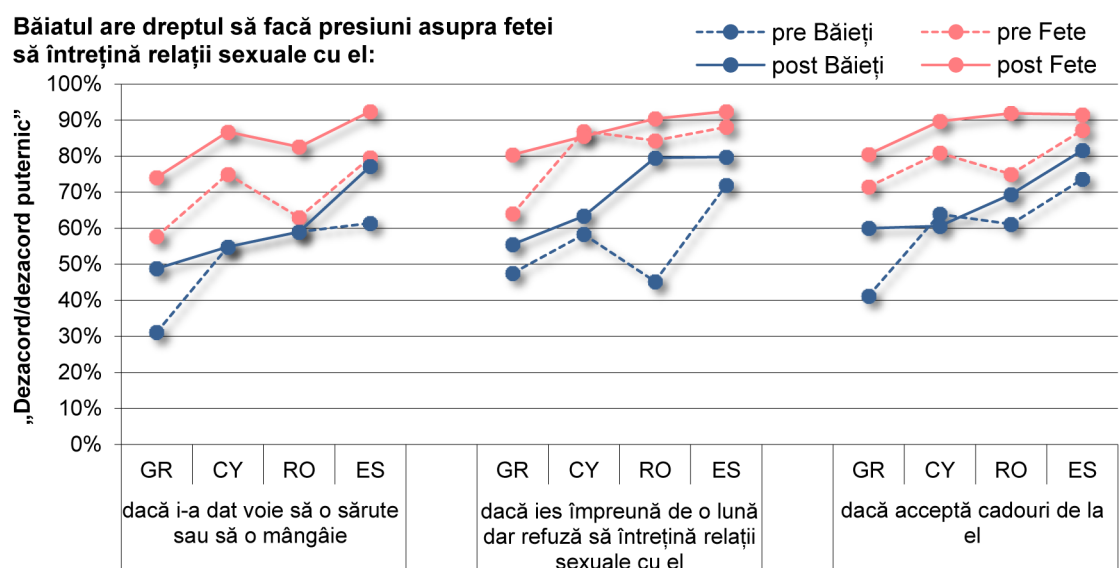
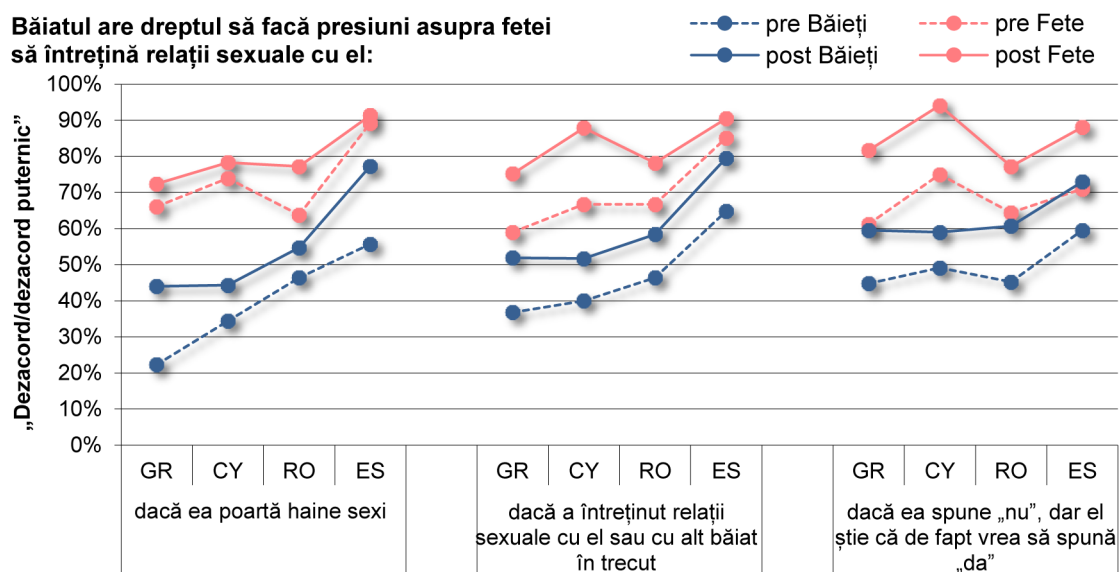
O examinare atentă a acestor rezultate relevă că un **răspuns stereotipal** („adevărat”) **la întrebarea referitoare numai la bărbați** este furnizat, inițial, de 23% dintre băieții spanioli și de 54% (CY)-63% (RO) dintre băieții din celelalte țări și de 13 (ES)-30% (CY) dintre fete, cu excepția celor din România. Totuși, după atelier, procentele au înregistrat o scădere atât în cazul băieților [18 (ES) și 39 (CY)-52% (RO) din celelalte țări], cât și al fetelor [12 (ES)-21% (HR) și 44% (RO)].

Situația inversă, respectiv un răspuns stereotipal („adevărat”) **la întrebarea referitoare numai la femei**, se manifestă cu rate mult mai scăzute, provenite, în principal, de la fetele din toate țările [14 (ES)-25% (HR)]. Astfel de atitudini sunt exprimate de procentaje aproape neglijabile de băieți, excepție făcând România (7%) și Spania (15%). La sfârșitul atelierului, ratele înregistrate în rândul fetelor [7 (RO)-13% (ES)] și în rândul băieților români (1%) au scăzut, în timp ce ale băieților din toate celelalte țări au stagnat (HR, ES) sau au crescut (CY, GR).

Nivelul de **toleranță la VPI** a fost evaluat înainte și după intervenție, adolescenții fiind rugați să noteze în ce măsură sunt de acord sau nu cu afirmații care descriau condițiile în care un băiat sau o fată poate să-și lovească¹⁰ partenerul/a, precum și în ce condiții un băiat are dreptul să facă presiuni asupra unei fete să întrețină relații sexuale cu el. Adolescenții au **tendința** să spună că nu sunt de acord cu niciuna dintre afirmații, arătând că sunt de părere că violența fizică și sexuală **nu se justifică sub nicio formă**.

Înainte de intervenție, la nivelul tuturor țărilor, băieții păreau mai toleranți la violență decât fetele, conform răspunsurilor la toate întrebările¹¹, numai 2-6 (GR), 3-6 (CY), 5-7 (RO) și 6-7 (ES) din 10 băieți au ales varianta „dezacord/dezacord puternic”, comparativ cu 6-8 (GR, RO) și 7-9 (CY, ES) din 10 fete. **După intervenție**, la nivelul tuturor țărilor, aceste rate s-au majorat atât în cazul băieților [4-7 (GR, CY), 5-8 (RO) și 7-8 (ES) din 10], cât și al fetelor [7-8 (GR), 8-9 (CY, RO) și 9 (ES) din 10].

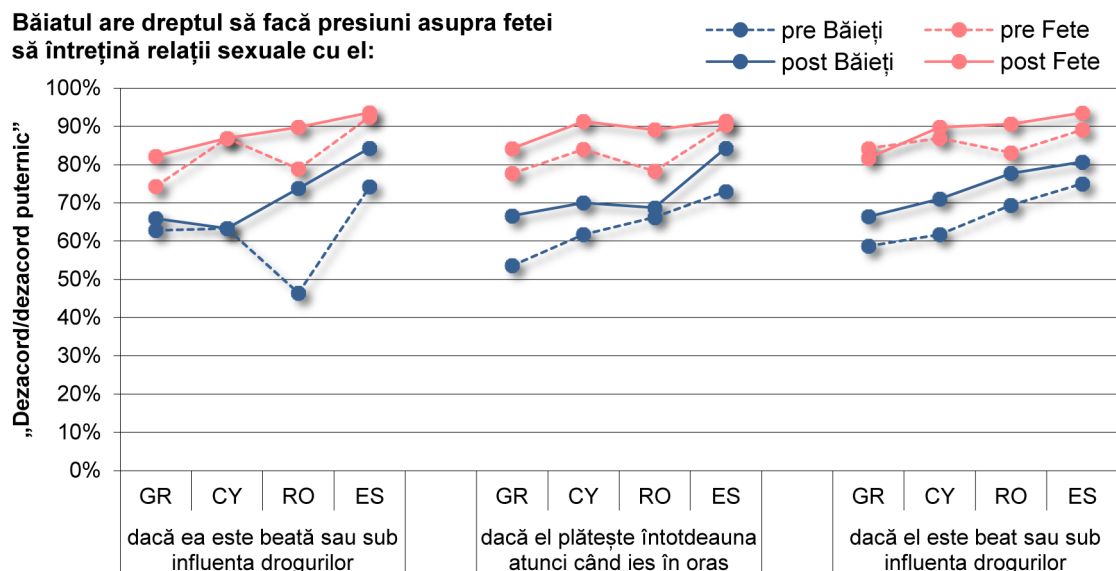
Creșterea înregistrată în dezacordul raportat de adolescenți („dezacord/dezacord puternic”) în urma atelierului sugerează că atitudinile adolescenților s-au modificat într-adevăr în direcția dorită, ceea ce înseamnă că nivelul de toleranță față de VPI a scăzut în cazul unui număr mai mare de copii. Totuși, este demn de menționat că nivelul de toleranță la VPI pare încă mai ridicat în rândul băieților, decât al fetelor.



¹⁰ Întrebările referitoare la violența fizică nu sunt prezentate în acest document.

¹¹ Datele din Croația nu sunt prezentate întrucât ratele inițiale ale băieților și fetelor care au ales varianta de răspuns „dezacord/dezacord puternic” nu numai că au fost aproximativ aceleași pentru toate întrebările (32-43% pentru băieți și 43-52% pentru fete), dar nici nu s-au modificat după intervenție.

Băiatul are dreptul să facă presiuni asupra fetei să întrețină relații sexuale cu el:



În ciuda faptului că, după atelier, se observă o creștere importantă a numărului de băieți care exprimă atitudini netolerante față de VPI, **o parte importantă a băieților greci și ciprioți, urmați de cei români, cred în continuare că au dreptul să facă presiuni asupra unei fete pentru ca aceasta să întrețină relații sexuale cu ei** dacă poartă haine sexi (5-6 din 10 băieți), dacă a întreținut relații sexuale în trecut sau dacă i-a permis să o sărute sau să o mângâie (4-5 din 10), dacă el crede că ea vrea de fapt vrea să spună „da”, chiar dacă spune „nu” (4 din 10), dacă acceptă cadouri de la el (3-4 din 10), dacă ies împreună de o lună dar refuză să întrețină relații sexuale cu el [2 din 10 (RO) și 4 din 10 (GR, CY)], dacă ea (2-4 din 10) sau el (3 din 10) se află sub influența alcoolului sau a altor substanțe și, în final, dacă el plătește întotdeauna atunci când ies în oraș (3 din 10). În Spania, pe de altă parte, 3 din 10 băieți consideră că este justificat ca băiatul să facă presiuni asupra fetei în sensul întreținerii de raporturi sexuale numai dacă el crede că ea vrea de fapt vrea să spună „da”, chiar dacă spune „nu”, în timp ce numai 1-2 din 10 băieți consideră că celelalte 8 condiții sunt justificate.

După atelier, **nivelul de toleranță** față de majoritatea afirmațiilor (care sunt considerate acceptabile de 1-2 din 10 fete) **în rândul băieților spanioli este similar cu cel al fetelor din celelalte 3 țări (CY, GR, RO)**, cu excepția fetelor din Grecia, unde 3 din 10 cred, în continuare, că băiatul are dreptul să facă presiuni asupra fetei pentru ca aceasta să întrețină relații sexuale cu el dacă poartă haine sexi sau dacă i-a permis să o sărute sau să o mângâie. Nu în ultimul rând, trebuie să acordăm atenție specială **fetelor din Spania**, al căror **nivel de toleranță a scăzut aproape la zero după atelier**.

După intervenție, atitudinile băieților din Spania și din România prezintă niveluri de netoleranță similare celor ale fetelor din aceleași țări înainte de intervenție. În schimb, în Cipru și în Grecia, în ciuda ratei crescute a răspunsurilor care indică netoleranță în rândul băieților, acestea abia au început să se apropie de nivelurile inițiale de netoleranță ale fetelor. Acest rezultat relevă că este esențial ca intervenția să înceapă fie mai devreme (la vârste mai mici), fie să continue în mod sistematic pe parcursul următorilor ani școlari, pentru a oferi băieților mai multe oportunități de a-și modifica atitudinile de toleranță față de VPI.

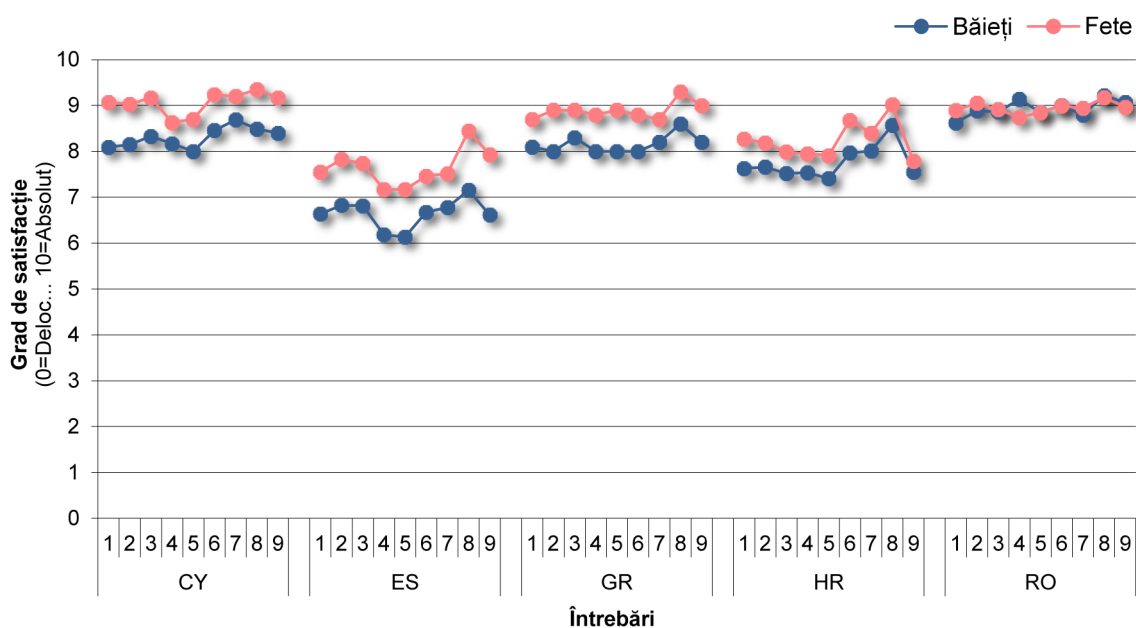
Părerile adolescenților despre atelierul „Construirea relațiilor intime sănătoase”

La sfârșitul intervenției, elevii au fost rugați să evalueze mai multe aspecte ale atelierului la care au participat.

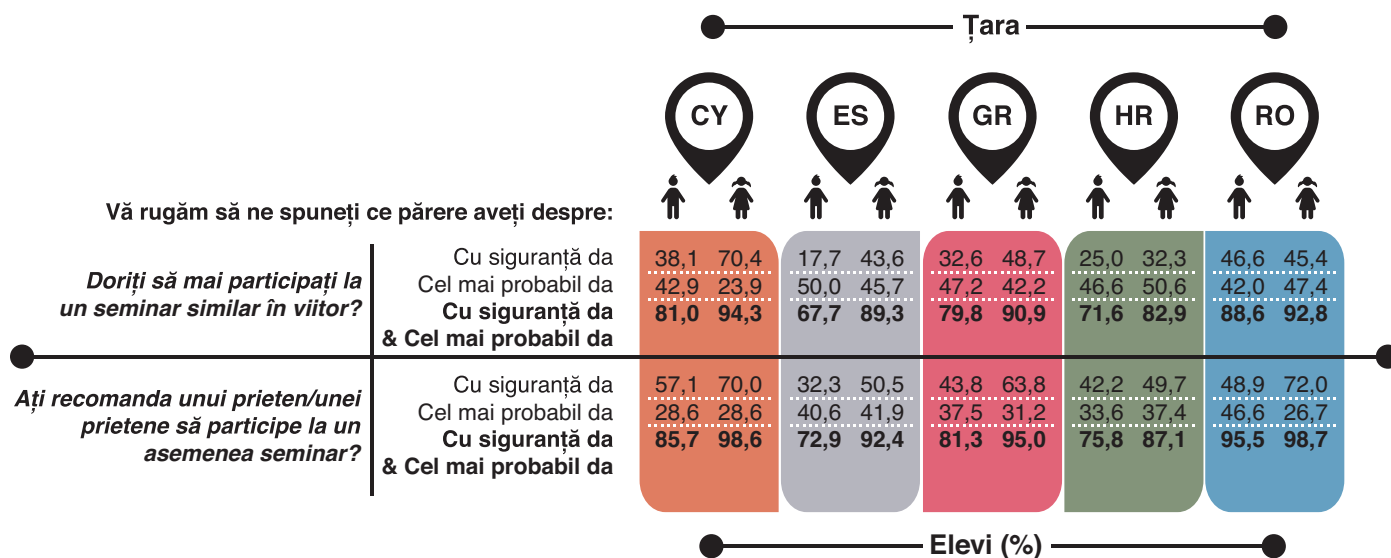
Satisfacție personală

Pe o scară de la 0 la 10 (0=deloc... 10=absolut), vă rugăm să evaluați cât de mulțumit/ă ați fost de:

- 1.atelier, per total?
- 2.subiectele abordate?
- 3.activitățile utilizate?
- 4.fișele de lucru utilizate?
- 5.materialele auxiliare pe care le-ați primit?
- 6.modul de desfășurare al atelierului?
- 7.organizarea atelierului?
- 8.cadrul didactic care a facilitat atelierul?
- 9.participarea ta la atelier?

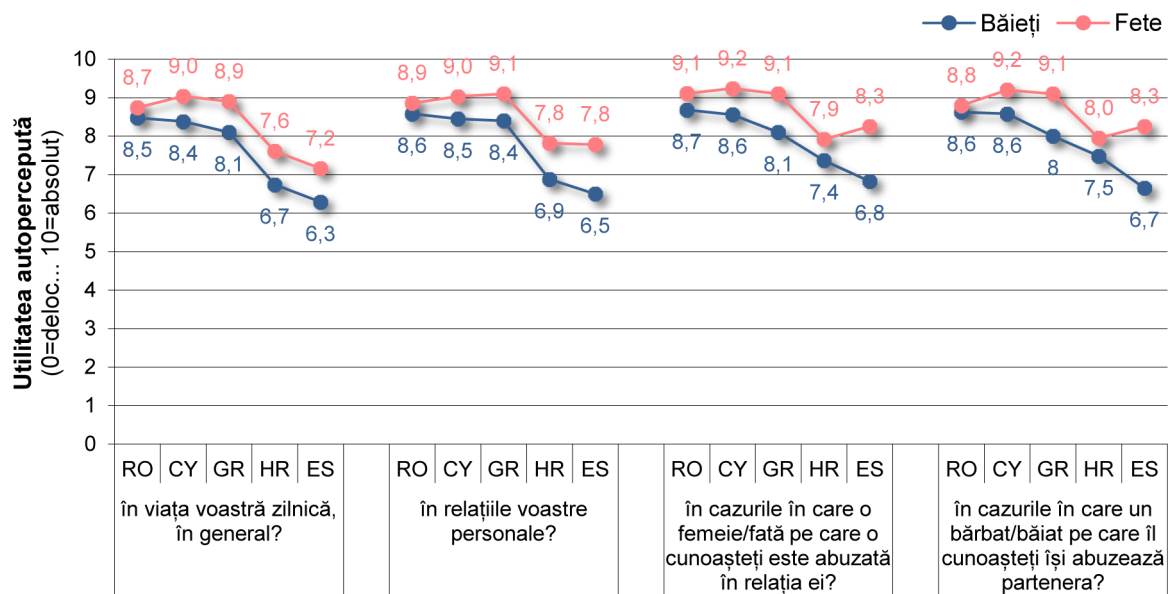


Nivelul de **satisfacție** al elevilor față de cele 9 aspecte mai sus menționate a fost excepțional de ridicat (8-9,4) în 3 țări (CY, GR, RO), foarte ridicat (7,4-9,0) în Croația și destul de ridicat (6,1-8,4) în Spania. Cu excepția României, **fetele** (7,2-9,4) **au raportat niveluri mai ridicate de satisfacție** comparativ cu băieții (6,1-8,7) din toate celelalte 3 țări.



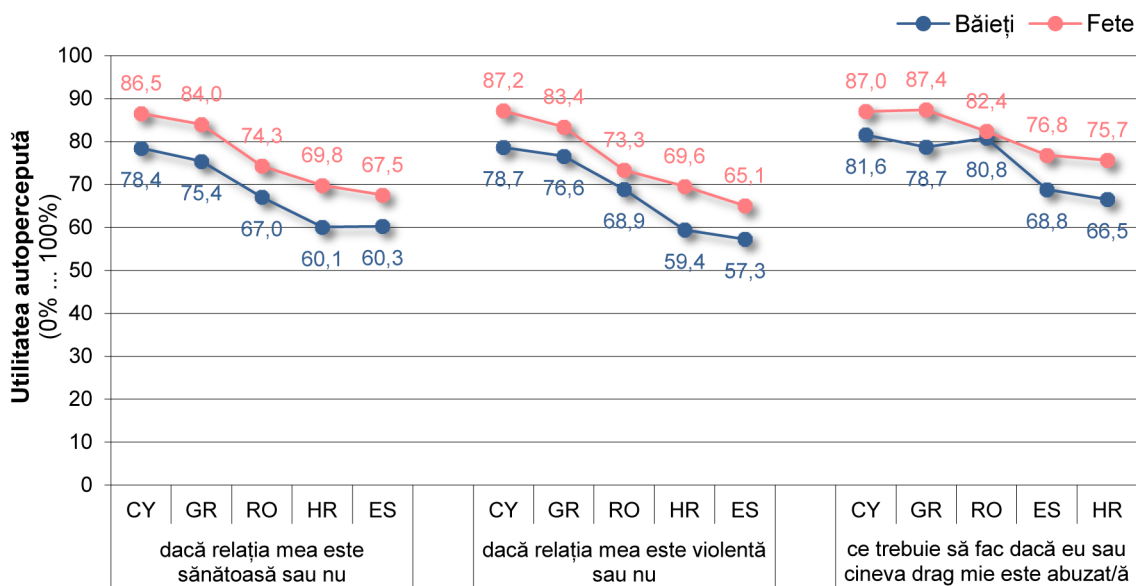
Măsurătorile indirecte au relevat, de asemenea, niveluri ridicate de satisfacție în rândul elevilor din toate țările: 8-9 din 10 fete și 7-9 din 10 băieți afirmă că ar participa la un astfel de seminar pe viitor și că ar recomanda (9-10 din 10 fete și 7-9 din 10 băieți) atelierul prietenilor.

Utilitatea atelierului



Cât de UTIL credeți că va fi atelierul la care ați participat:

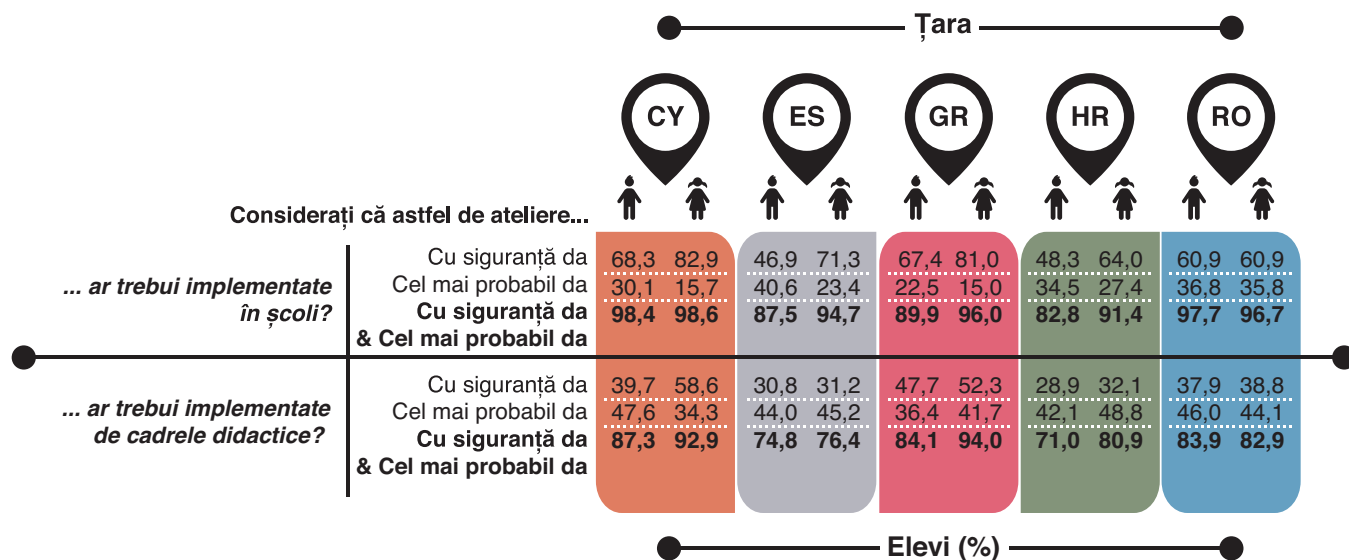
Fiind rugați să evalueze **utilitatea** atelierului (0=deloc... 10=absolut), **elevii au considerat că acesta le va fi folositor în viață, în relațiile pe care le au și în cazul în care cineva cunoscut este abuzat/ă și/sau abuzează pe altcineva; scorurile medii ale acestora au fost foarte ridicate (8,5- 9,0) în 3 țări (RO, CY, GR) și destul de ridicate (6,7-7,8) în celelalte țări (HR, ES). Cu excepția României, comparativ cu băieții, fetele au tendința să acorde un punctaj mai mare utilității atelierului.**



Atelierul m-a ajutat să îmi dau seama:

Totodată, elevii au fost rugați să evalueze **în ce măsură** (pe o scară **de la 0% la 100%**) **i-a ajutat atelierul** să recunoască dacă relațiile lor sunt sănătoase și/sau violente și să știe ce să facă dacă au o relație violentă. Scorurile medii acordate de elevi variază între **destul de ridicate** (61-72,8%) în Spania, Croația și România și **ridicate** (80-84,1%) în Cipru și Grecia, fetele acordând, din nou, scoruri mai **ridicate** (65,1-87,4%) decât băieții (57,3-81,6%).

La nivelul tuturor țărilor, marea majoritate a elevilor consideră că astfel de ateliere trebuie implementate în școli (9-10 din 10 elevi din toate țările) și că acestea ar trebui implementate de cadre didactice (8-9 din 10 copii). Este demn de menționat că, în anumite țări [CY, RO și ES (itemul al doilea)], nu s-a observat o diferență între răspunsurile fetelor și cele ale băieților în procentajul total al răspunsurilor afirmative la acești itemi specifici. În celelalte cazuri [GR, HR și ES (primul item)], răspunsurile afirmative au aparținut în proporție mai ridicată fetelor decât băieților.



... deoarece ei cred că...

„La vârsta noastră, încep relațiile mai personale între cele două sexe, iar, prin intermediul acestui program, vor învăța lucruri pe care nu le cunosc și care le vor fi utile.”

„Pentru ca toată lumea să cunoască aceste informații și să știe cum să se protejeze.”

„Trebuie să știe de mici cum să construiască relații sănătoase – de prietenie, de exemplu –, pentru a putea beneficia de aceste cunoștințe în viitor și a le transfera familiilor.”

„Pentru că acest program este o lecție de viață.”

„Fiindcă violența apare de la vârste fragede și trebuie să fim informați.”

„Pentru că ajută foarte mulți elevi și poate contribui la combaterea violenței în relații.”

„Copiii trebuie informați pentru a nu deveni nici victime, nici agresori.”

„Pentru că toți elevii trebuie să fie informați.”

„Este necesar să primească informații din surse sigure, care nu se găsesc ușor în mediul lor social.”

„Ajută tinerii să-și construiască relații sănătoase și să-și aleagă partenerii potriviți.”

„Deoarece, uneori, relațiile nesănătoase încep la vârsta noastră.”

„Pentru că oricine poate ajunge în această poziție și trebuie să știe cum să reacționeze.”

„Corectează atitudinile false cu privire la acest subiect.”

„Pentru că unii elevi se află deja într-o relație abuzivă.”

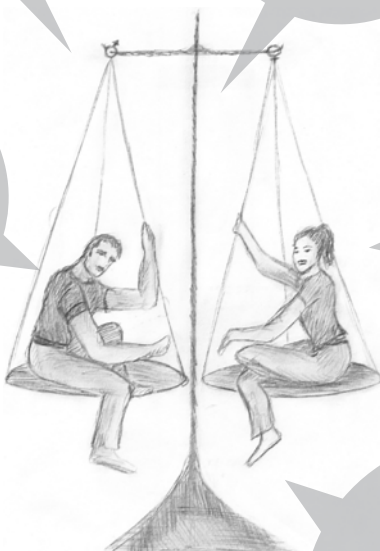
„Pentru ca elevii să aibă un comportament mai bun.”

„Pentru că școala poate schimba stereotipurile etc.”

„Toți băieții și toate fetele trebuie să cunoască acest subiect, pentru că este foarte important în viețile tuturor.”

„Pentru că, în opinia mea, copiii se pot deschide în fața unui cadru didactic în care au încredere și pot, de asemenea, să învețe multe lucruri, dacă au întrebări.”

„Pentru că învață cum să facă față relațiilor nesănătoase și că, într-o relație, NU trebuie să fim violenți.”



De ce o țară ar adopta abordarea „GEAR – Mecanism împotriva VPI”?

Deoarece...

... **Convenția Consiliului Europei** pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (**Convenția de la Istanbul**) a fost semnată de **toate statele membre UE**, precum și de cele **7 state candidate și potențial candidate, intrând deja în vigoare** (septembrie 2016) **în 19 dintre acestea**.

...sistemul educațional

- **ține** la siguranța, sănătatea mintală și bunăstarea copiilor și a adolescenților
- **dorește** să promoveze egalitatea de gen
- **urmărește** să dețină un rol important în prevenirea primară a violenței de gen și a violenței între parteneri intimi în rândul populației de adulți din viitor
- **dorește** să beneficieze de **cadre didactice pregătite în mod adecvat**, care să contribuie în mod semnificativ la îndeplinirea scopurilor de mai sus

... intervenția este aclamată, acceptată și foarte apreciată de

- adolescenți
- cadre didactice
- școli
- părinții adolescenților și comunitatea locală

iar abordarea „Gear – Mecanism împotriva VPI”...

furnizează materiale care răspund întocmai **articolului 14** referitor la educație din Convenția de la Istanbul, iar toate intervențiile primare incluse în acestea sunt legate în mod direct de **aproape toate articolele** privind educația **din Capitolul III al Convenției**

- **introduce egalitatea de gen în educație ca strategie de prevenire a violenței**, motivează profesorii și le dezvoltă competențele și cunoștințele necesare pentru a putea implementa aceste intervenții ce țin de prevenirea primară
- **eficiența acestora se bazează pe date**: a fost deja implementată și evaluată în 7 țări și **este eficientă** pentru creșterea nivelului de **cunoștințe** în rândul cadrelor didactice și al adolescenților și pentru **schimbarea** atitudinilor stereotipale și/sau de tolerare a violenței de gen
- **odată integrată în curriculumul școlar, aceasta are ca efect creșterea**
 - a) **caracterului de prevenire** al intervenției, transmitând mesajul că școlile și cadrele didactice sunt interesate și iau măsuri pentru atingerea egalității de gen și eliminarea violenței din relațiile între adolescenți
 - b) **sustenabilității** unor astfel de intervenții, cadrele didactice constituind un „grup operativ” permanent, care poate implementa astfel de acțiuni în mod constant
- folosește exclusiv activități experiențiale, prin care adolescenții **nu sunt învățați, ci ghidați să exploreze** propriile atitudini de gen stereotipale și impactul acestora asupra vieții de zi cu zi, **să descopere și să exerseze abilități de viață** care îi vor ajuta să construiască relații sănătoase, fără nicio formă de violență
- **permite**, prin intermediul cadrelor didactice, **accesul populației generale de copii/adolescenți**, chiar și celor din zone mai îndepărtate
- **îmbunătățește** relațiile dintre adolescenți, precum și relația profesor-elev
- **abordează chestiuni de care adolescenții se lovesc în viața de zi cu zi**, dar pe care școala, cadrele didactice și părinții evită să le abordeze pentru că nu știu cum.

Recomandări

Având în vedere că aproape toți copii și adolescenții merg la școală, **sistemul de învățământ**, la toate nivelurile, reprezintă cadrul ideal în care **cadrele didactice cu pregătire în acest sens** pot juca un rol esențial în implementarea unor **intervenții de acest gen adresate populației generale**. Așadar, este imperativă nevoia unor intervenții referitoare la stereotipuri și egalitate de gen la nivelul învățământului – inclusiv a celui primar – ca mijloace de prevenire a violenței de gen.

Aprobarea și instituționalizarea utilizării Pachetului educativ adaptat pentru România „Gear – Mecanism împotriva VPI” (Manualele II, III și IV) în implementarea de ateliere pentru adolescenți de către cadre didactice și alți profesioniști instruiți care lucrează cu adolescenți.

Instruirea sistematică a cadrelor didactice în utilizarea materialelor educative „GEAR – Mecanism împotriva VPI”, prin intermediul unor seminare de instruire anuale, bazate pe o metodologie specifică¹², astfel încât în fiecare unitate de învățământ să existe un cadru didactic instruit în mod adecvat în implementarea atelierelor „Construirea relațiilor intime sănătoase”.

Implementarea sistematică a atelierelor „GEAR – Mecanism împotriva VPI” în sistemul de învățământ, prin intermediul:

- **utilizării, în mod adecvat, a materialelor educative „GEAR – Mecanism împotriva VPI”** (Manualele III și IV), care oferă oportunitatea folosirii unor activități interactive și atractive, promovând participarea voluntară și activă a copiilor
- sensibilizarea elevilor cu privire la toate modulele din materialul educativ „GEAR – Mecanism împotriva VPI”
 - **pe parcursul unui întreg an școlar** (de exemplu, două ore didactice pe săptămână) sau
 - **pe parcursul mai multor ani școlari**, în ciclul secundar sau de-a lungul mai multor niveluri educaționale [de exemplu, implementarea modulelor 1 și 2 (Stereotipuri și egalitate de gen) în învățământul primar și a modulelor 3 (Relații sănătoase și nesănătoase) și 4 (VPI – conștientizare și modalități de intervenție) la liceu]
- crearea condițiilor care să faciliteze implementarea anuală a atelierelor „Construirea relațiilor sănătoase”, acestea fiind, de preferat, incluse în curriculumul școlar și implementate la clase întregi (12-25 de elevi), formate din grupuri mixte de fete și băieți (durata minimă: 13 ore didactice)
- **evaluarea eficacității** atelierelor de către elevi participanți și cadrele didactice implementatoare, rezultatele fiind utilizate în scopul monitorizării, actualizării și îmbunătățirii materialelor și procesului de implementare
- **oferirea de sprijin și feedback în mod sistematic** cadrelor didactice, pe perioada implementării atelierelor, de către o organizație din domeniul egalității de gen și violenței de gen împotriva femeilor și a fetelor
- oferirea oportunității ca, la sfârșitul atelierului, elevii să creeze mesaje și lucrări artistice cu scopul de a lansa o campanie de informare și conștientizare împotriva violenței de gen pentru adolescenții din toată țara (prin intermediul inițiativelor de acest gen, școlile contribuie la sensibilizarea comunității prin mobilizarea elevilor)
- la sfârșitul fiecărui an școlar, organizarea unei conferințe de două zile la care să fie invitați ca vorbitori elevi care au participat la și cadre didactice care au implementat ateliere în diverse unități de învățământ (o conferință per 20 de grupuri).

¹² Pentru descrierea succintă a seminarelor de instruire a cadrelor didactice, precum și recomandări în acest sens, consultați documentul de poziție intitulat „Construirea relațiilor intime sănătoase. Rolul școlii: Recomandări pentru seminarele de instruire a cadrelor didactice” (disponibil la adresa: gear-ipv.eu/training-awareness-raising/teachers-training-seminars).

Identitatea proiectului

„Conștientizare privind egalitatea de gen pentru prevenirea violenței între parteneri intimi - II” (**GEAR** – **Mecanism împotriva VPI - II**) (JUST/2013/DAP/AG/5408)

Coordonator



European Anti-Violence Network (EAVN)

Tel.: 0030 210 92 25 491

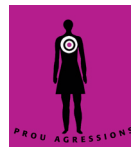
E-mail: info@antiviolence-net.eu

Website: www.antiviolence-net.eu

FB: /EuropeanAntiViolenceNetwork

Parteneri

- Mediterranean Institute of Gender Studies (MIGS), Cipru
- Center for Education, Counselling and Research (CESI), Croația
- Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen – A.L.E.G., România
- Plataforma Unităria contra les Violències de Gènere, Spania
- The Smile of the Child, Grecia



Contact

Asociația pentru Libertate și Egalitate de Gen - A.L.E.G.

Tel.: 0369 801808

Mobil: 0753893531

E-mail: contact@aleg-romania.eu

Website: www.aleg-romania.eu

Evaluator extern

Prof. Carol Hagemann-White

Website

www.gear-ipv.eu



Această publicație a fost realizată cu sprijinul financiar al Programului DAPHNE III al Comisiei Europene. Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a European Anti-Violence Network și a partenerilor de proiect și nu reflectă punctul de vedere al Comisiei Europene.

